

DÁTUM

1989 · VII · 4 · KE DD

I/52.

» S MOST A DOLOGRA «

ÁRA: 4,80 Ft

Történt-e műhiba a megyei tanács pénteki ülésén?

(Írásunk a 3. oldalon.)

Legyen-e kétnyelvű egyetem?

Magyarország — fővároson kívüli — felsőoktatási-szellemi központjai egy déli-keleti karéj mentén helyezkednek el. Az északi, ipari jellegű területsáv sajátos hiányt szenved e téren. Kellő fejlesztések nélkül — a nemzetközi kapcsolatok fejlődésirányait is figyelembe véve — különösen erős feszültséget teremthet ez a körülmény az északnyugati térségben, a sokirányú lehetőségekkel rendelkező Győr és Sopron vonzáskörében.

Győrt és Sopront fokozatosan jelentős erőket tömörítő szellemi-tudományos és oktatási központtá lehet alakítani. E városok illetőleg a „kettős megye” (holnap talán Mosonnal kiegészülve: hármass megye), területi elhelyezkedésük okán a későbbiekben akár egy magyar-német kettősnyelvű felsőoktatási intézménynek is otthont adhatnának. Egyszersmind a magyar tudományosságának a német nyelvterületek szellemi-tudományos életével való kapcsolat-tartásának közvetítő-asszimiláló, honosító központjaivá válhatnak.

A magyarországi német kisebbség egyes csoportjainak a térségben való jelenléte, Ausztria közelsége, az osztrák tömegkommunikáció gyakorlati jelenléte a magyar-német kettős szellemi műhely életre hívását e térségben megkönnyítené. Kialakításához talán számítani lehetne a német nyelvű országok anyagi és szellemi erőinek befektetéseire is. Számítani lehetne ugyanakkor a magyar szakemberek érdeklődésére, hiszen a kétnyelvűség e sajátos jelenléte, a folyamatos nemzetközi kapcsolatok a „közrendi” kutatók és oktatók számára is bővebb perspektívákat kínálhatnak.

A hazai németnyelvűség is új erőre kaphatna egy ilyen szellemi-felsőoktatási műhely ki-

rágása nyomán. Márpedig sok jel utal arra, hogy a nyugati nyelvek közül a német nyelv jelentősége újra növekszik — különösen a várt és remélt kelet-közép-európai reformfolyamatok és társadalmi átalakulások nyomán —, tágabb térségünkben az újra regionális nyelvvé válik. Az új, magyarországi határátlépési politika tömegek számára hozza közel a határainktól könnyen elérhető német nyelvű területeket, ugyanakkor szűkös gazdasági körülményeink csak kisebb létszámú társadalmi csoportok számára teszik lehetővé az angolszász országok lakosságával és kultúrájával való hasonló intenzitású kapcsolatok kiépítését. A műveltség legkülönbözőbb lépcsőfokain növekvő igény várható a német-magyar kulturális és szellemi kapcsolatok bővülésére. Ezt teljesíthetné ki, és ugyanakkor egy bizonyos értelemben vezérelhetné is egy új, vidéki szellemi központunk, egy fokozatosan kiépíthető Győr-Soproni Magyar-Német Egyetem.

A germanisztika, a pedagógusképzés, a műszaki- és közgazdászokképzés mellett talán a későbbiekben helyet kaphatna itt is a Magyarország által a német nyelvterületek felé nyereségorientált szolgáltatásként kínált egészségügyi felsőoktatás is, amely az anyanyelvi kapcsolatoktól német diákjait a budapesti képzésüknél kevésbé vágva el, növekvő érdeklődéssel és növekvő bevételekkel számolhatna.

Avagy regionalitás ide, Ausztria közelsége oda, a német és magyar szellemi kultúra hagyományos hazai fellegetyára, Pécs-Fünfkirchen ad majd otthont az „Universitas Hungaro-Germanicus”-nak?

Kolozi Béla

Jó barátomnak tartom Tabajdi Csabát

A haladás nem mártírium

Interjú Pozsgay Imrével

Pozsgay Imre Szekszárdon a Honismereti Akadémia rendezvényén nagy hatású előadást tartott. A magyarság helye Európában címmel. Az MSZMP KB titkárát, államminisztert ezzel összefüggésben kérdeztük néhány fontos belpolitikai jelenségről és eseményről, mert úgy véltük, ezek legalább annyira meghatározzák hétköznapjainkat, mint előadásának tárgya, a nagy összefüggések taglalása.

Az 1956-os mártírok temetésén Orbán Viktor szólt a „korporsót tapogató ujjakról”. Mennyire vonatkoztatta magára is a célszót és a kritikát?

— Többet figyelmeztettek, mintha rólam lenne szó, de ez valószínűleg nem igaz, ugyanis egyrészt én soha történelemkönyvet nem engedélyeztem — összesen másfél évet foglalkoztam oktatással, akkor is azért, hogy feltárjam annak összes gyötrelmét, ellentmondását — másrészt, én megértem a fiatalok türelmetlenségét, és néha elsöprő fölényességét. Csak egyet meg kellene tanulni a fiataloknak, és minden nemzedéknek, hogy a hűségnek és a haladás mellett elkötelezettségnek ne a mártírium legyen a bizonyítéka mindig Magyarországon.

— Krassó György — a Magyar Október Párt egyik alapítója — többször beszélt arról, hogy az Ellenzéki Kerekasztal ugyanúgy nem képviseli a népet, ahogy az MSZMP sem tette ezt eddig. Szerinte a háromszögletű „kerekasztalnál” az elitek kiegyezése zajlik a nép feje fölött.

— Én azt hiszem, túlzás, amit ő erről állít, hiszen ezzel kétségbe vonja a népképviselő jelentőségét. Valami módon szerveződni kell azoknak az erőknek, amelyek nemcsak a tárgyalóasztalnál, hanem az ország kormányzásában is helyet kérnek. Párttá kell formálódniuk, és ilyen értelemben is kezdeményező szerepet kell betölteniük. Abban nem vitatkozom Krassó Györggyel sem, és senkivel, hogy ezt az alkut nem szabad a nép nélkül megkötöni, de a választások elég alkalmat adnak majd ennek a tárgyalásnak az ellenőrzésére.

— Tabajdi Csaba tagja a Demokratikus Magyarországi Mozgalom előkészítő bizottságának. Hogyan változott az Ön viszonya vele a nyilatkozatai, illetve az állásából való felfüggesztése óta?

— Nekem nem változott a véleményem, jó barátomnak tartom Tabajdi Csabát, és ebben a mozgalomban számítok rá.

— Ő, mint alkalmazott a kijelentése miatt nem nekem tartozik felelősséggel. Én nem látok semmi olyan körülményt, a-

miért ezt a viszonyt meg kellene változtatni.

— Ön mit vár Bush elnök látogatásától?

— Nagyon nagy politikai esemény, nemcsak azért, mert hivatalban lévő amerikai elnök először teszi a lábát magyar földre, hanem azért is, mert az Egyesült Államok világhatalmi, nagyhatalmi szerepét ismerte súlyával nyomatékot ad az enyhülési folyamatnak, a nagyhatalmak közötti egyezségen túl a kisországok szerepét is hangsúlyozni fogja ez a látogatás. A másik fontos dolog, hogy ezzel a nyitott politikával minden bionnyal egy újfajta gazdasági együttműködés lehetőségét is megteremtjük. Bárhol zajlott is le a vita, a szavazás a Kongresszusban a legnagyobb kereskedelmi kedvezményről, én azt hiszem az amerikai kormány és a törvényhozás is mind a kereskedelemben, mind az amerikai beruházások garanciájának biztosításában előbbre fog lépni, és ebben nagy szerepet játszik Bush elnök látogatása.

Györffy-Wagner

Zsenge lengyel pluralizmus

Mi árt a szelleMPártnak?

Lengyelországban recsegnek, ropognak a kerekasztalnál kidolgozott politikai paktum cresztékei, miután a Lengyel Egyesült Munkáspárt nem csak az ellenzék jóindulatától független, tehát minden körülmények között működni képes kormányt, de a következő szabad választásokig tartó átmeneti időszak stabilitását szavatolni hivatott köztársasági elnököt sem képes kiállítani, mégpedig saját szövetségesei macacskodása miatt.

Úgy tűnik, hogy a LEMP komoly taktikai hibát követett el, amikor nem dolgozott ki ugyanolyan megállapodást saját szövetségeseivel, mint amilyet az ellenzékkel írt alá, azaz egy olyan koalíció fennmara-

dására alapozta saját vezető pozíciójának fenntartását, amely ma sokkal ingatagabbnak látszik, mint a LEMP és a Szolidaritás megegyezése.

A koalíció országos listán indult jelöltjeinek kibukásakor is a Szolidaritás „jóindulatú közreműködésére” volt szükség ahhoz, hogy a LEMP és szövetségesei ne veszítsenek el 33 képviselői helyet az alsóházban és úgy látszik — parlamenti aritmetika ide, parlamenti aritmetika oda — a köztársasági elnökjelölt elfogadtatása sem megy a Szolidaritással való tárgyalások nélkül.

A Szolidaritás elsöprő választási győzelme miatt először a koalíció kormányképes parlamenti többsége ingott meg, hi-

szén az alsóházban a koalíciónak nincs meg a kétharmados többsége, ami elengedhetetlen a Szolidaritás által 99 százalékban felügyelt szenátus által visszadobott törvények elfogadtatásához. Most, hogy a parasztpárt és a demokratapárt nem csak, hogy nem vonult fel egységesen Wojciech Jaruzelski köztársasági elnöki jelöltsége mellett, de többé kevésbé nyíltan a koalíció felrúgását tervezi, teljesen a feje tetejére állt a kerekasztalnál kimunkált politikai konszenzus.

A két szövetséges párt „árulása” vagy legalábbis megingása a koalíció kérdésében egyáltalán nem véletlen, hiszen a hatalomban való évtizedes rész-

folytatás a 2. oldalon

Piaci lakásgazdálkodás

Az ország lakosságának mintegy negyedét kitevő a két és félmillió lelket számláló korosztály hallatta hangját a Műszaki Egyetemen az „Ifjúság — 2000” országos konferencia második napján.

A témák ismerősek — a leg-hűsbavágóbbak — voltak, s azt hiszem nem meglepő, hogy a felszólalók többnyire nem a dicséret hangján szóltak. A lakás-kérdés; a fiatalok beilleszkedési, egzisztenciális problémái; az őket sújtó munkanélküliség; pontosabban már az első munkahely megszerzésénél fellépő gondok; a felsőoktatásban érvényesülő igazgatási, politikai és pénzügyi — helytelen — döntési mechanizmusok; az egyetemi autonómia kérdése... Néhány a fajsúlyos felvetések közül.

Az értekezleten részt vett Németh Miklós kormányfő is, felszólalásában jelezte: az eddigi gyakorlatot eltérően az ifjúságpolitikát nem a társadalmi történésektől elvonatkoztatva, azoktól különválasztva, hanem a társadalmi problémák összefüggéseibe illesztve kell kezelni. Fontosnak tartotta, hogy a gondokat azelőtt szükséges megoldani, mielőtt azok robbanásveszélybe sodornák az országot. Megoldásként az egész

társadalomban az úgynevezett háromgenerációs szerződés elvét és gyakorlatát javasolta. Ma ugyanis a középgeneráció nincs abban a helyzetben, hogy egyszerre tudná segíteni az idősebbeket, ugyanakkor a pályakezdő fiatalokat is. Ezért ifjúságpolitikai szempontból is rendkívül lényeges, hogy rövid határidőn belül a középkorostályokat hozzák a mainál lényegesen jobb helyzetbe.

A lakáskérdésről szólva a kormányfő közölte: a piaci jellegű lakásgazdálkodási rendszer kidolgozása napirenden van. Ma ugyanis annak ellenére, hogy a költségvetésből évente kilencven milliárd forintot költenek támogatásra, a fiatalok lakáshoz jutási esélye egyre romlik.

*

Elvben tökéletesen egyetértünk Németh Miklós szavaival és megoldási javaslataival. A gyakorlati megvalósításhoz azonban két megjegyzést szeretnék hozzáfűzni. Való igaz, a mai középgenerációra kiemelkedően súlyos terhek hárulnak, ami meglátszik az öngyilkossági, a halálózási statisztikáikon, s a deviáns magatartásformák szaporodásában. A mai harminc—ötven közöttiek életfel-

tételeinek javítása tehát valóban létfontosságú feladat. Azonban csak, vagy túlnyomórészt ettől várni a fiatalok és idősebbek problémáinak csökkentését nem lehet, és nem szabad.

A fiataloknak meg kell adni a lehetőséget, hogy önmaguk teremtsék meg önmaguk számára boldogulásuk feltételeit, az idősebbeknek pedig biztosítani kell, hogy életük munkájával megszolgált nyugdíjuk megőrizhesse reálértékét.

Tudom, hogy ezt leírni könnyebb, mint megvalósítani, s a megoldási módok sincsenek még tisztázva, de a jövő útja csak ez lehet. Első lépésként pedig támogatni kell Németh Miklóst abban, hogy leépíthesse a vállalkozások iránt ma még hazánkban meglévő apparátusi, hivatali ellenszenvet, s az elterjedésüket akadályozó bürokratikus jogi és ideológiai akadályokat. Válságból való kilábalásunk első, s talán legfontosabb lépése lehet ez.

Másik megjegyzésem a piaci lakásgazdálkodásra vonatkozik, s teljes mértékben összefügg az előbb elmondottakkal. Magyarországon ugyanis amit eddig az utóbbi néhány évben piaci jellegűvé tettek, az mind árfelhajtó hatással bírt. Ugyan-

is nálunk még mindig — bár-mennyire is szeretnénk az ellenkezőjét —, hiánygazdálkodás folyik. A két dolog együttes hatása pedig kizárólag az inflációt gerjesztheti, hiszen, ha ugyanazt a mennyiségű árut két szervezet, vagy több akarja eladni, az csak önköltségnövekedéssel, vagyis az árak emelkedésével járhat.

Tehát helyes, hogy a lakáshelyzetet piaci módon szeretné a kormány megoldani — hiszen a hiány akadályozza a társadalmi mobilitást. Azaz közvetlenül a szerkezetátalakítást is. Ezt azonban a lakossági terhek növekedése nélkül csak úgy lehet megtenni, ha az ehhez szükséges összes feltétel megteremtődik. Legelőször is a fentebb említett akadályok elhárítása szükséges a vállalkozások terjedése elől, mert hiába a piaci lakásgazdálkodás, ha a tégla, vagy a gerenda hiány-cikk, vagy ha van is, nem juthat el az állami kereskedelem lassúsága és rugalmatlansága miatt a felhasználókhoz.

Tehát nem elég az élet egy-egy területén engedni a piaci gazdálkodást, lehetőleg közel egyidőben mindenütt át kell állni a hatékonyabb gazdálkodási formákra — elkerülendő az anarchiát és a káoszt.

—wd—

Borban az igazság...

...de kell az érdekvédelem!

Megtartotta alakuló ülését Szőlőskislakon, a Balatonboglári Mezőgazdasági Kombinát Oktatási Központjában a *Dél-Balaton Szőlő- és Bortermelők Egyesülete*. A különböző érdekvédelmi egyesületek sorában most egy olyanról adhatok számot, amelynek célkitűzései nem kifejezetten a gazdaságosági kérdésekkel foglalkoznak. A borvidék szőlőinek, borainak eredet és minőségvédelme ugyanúgy fő célkitűzése az egyesületnek, mint a termőfaj szépségeinek bemutatása, értékeinek széles körű propagálása. A tagok vállalják a szőlőművelés hagyományainak megőrzését, az évszázados borászati tevékenységek fenntartását és ápolását. Feldolgozott termékeik bemutatása ugyan olyan célkitűzés, mint a szakmai előrehaladás, a továbbképzés.

Az érdekvédelem egyöntetűségét biztosítja a tárgyszegeknél megválasztott, összesen 13 fő a vezetőségben. Ők mindhárom termelői szektort képviselik, úgy a nagyüzemet, mint a szakszervezeteket és a kistermelőket.

A *Dél-Balaton Borvidék Szőlő- és Bortermelők Egyesületének* elnöke Komáromi Ferenc, a szőlőgyőröki „Béke” Mg. Tsz. elnöke lett, társelnökei Mészáros Győző, a Balatonboglári Mezőgazdasági Kombinát vezérigazgatója és Kiss József, a bogláriellei „Balatonyöngye” Mg. Tsz. elnöke.

Minden somogyi termelő jelentkezését várja a most megalakult egyesület, hiszen közös összefogással teremthető meg végre a jogos igény. Kerüljön tiszta bor a pohárba.

(alf)

Megevett megawattok

Egyre több szakmai vitán kerül szóba: új erőművek építése helyett inkább az energiazdálkodással foglalkozzanak a hazai illetékesek! A bős-nagymarosi vízlepcsőrendszer eredeti terv szerinti megépítése, üzemeltetése esetén 447 megawatt teljesítmény lenne meg Magyarországot. A számítások szerint szinte ennyi kapacitást teremthetne elő Magyarország a takarékosabb energiazdálkodással.

— Mennyire reálisak ezek a becslések? — kérdezte Wiegand Győzőt, az Állami Energetikai és Energiabiztonság-

technikai Felügyelet igazgatóját az MTI munkatársa. — Megfelelő anyagi ösztönzéssel valóban 150—300 megawatt teljesítményt lehetne megtakarítani. Ellenőrzések bizonyították, hogy az üzemi s a háztartási hőtárolós berendezések mintegy fele éppen ilyenkor, a csúcspontot használja az energiát. Ha a bojlerok, hőtárolós kályhák és más berendezések csakis éjjel, vagy a csúcspontot kivétel nélkül működnek, számítások szerint 200—400 megawattnyi teljesítmény szabadulna fel napközben.

2

DÁTUM

1989. július 4.

Zsenge lengyel pluralizmus

Mi árt a szELLEMPártnak?

folytatás az 1. oldalról

vételük a LEMP árnyékában talán nagyobb politikai ballasztot jelent számukra, mint a gyakorlatilag egyedülkormányzás a LEMP számára, azaz a két kis pártnak létkérdéssé vált a határozott szakítás a múlttal, vagy legalábbis az eddigi koalíciós gyakorlat teljes felülvizsgálása. Ellenzék esetében mindkettőjüknek számolniuk kell azzal, hogy teljesen kiszorulnak a politikai színpadról.

Ezért siettek egymást túllícitálva bejelenteni: A jövőben a parlament elé kerülő konkrét kérdéseknek megfelelő politikai szövetségeket kívánnak teremteni, akár az ellenzékkel is és nem vállalják a társadalmi rend „letéteményeseinek” szerepét, „rendszerpártból” „problémapártokká” akarnak válni, mégpedig kilépve a „rétegpárt” szabta keretek közül.

Közben a saját választási győzelme okozta meglepetésből ocsúdó Szolidaritás kétségtelen örömmel, vagy kárörömmel szemlélheti a koalíció vajdását, ami napról napra növeli Walesák politikai súlyát, mégpedig anélkül, hogy ezért bármit is tenniük kellene. A Szolidaritás természetesen nem támogatja a LEMP egyetlen esetleges jelöltjét sem, bár Walesa állítólag elfogadhatóbbnak nevezte Kiszczakot, mint Jaruzelskit, és parlamenti csoportjának vasárnapi döntése szerint saját jelöltet sem állít.

A labda tehát végig a koalíció térfelén pattog, a koalíciós

pártoknak kellene nagyon sürgősen megoldást találni a további együttműködés mikéntjére, a köztársasági elnök személyére, mert ellenkező esetben a kerekasztaltól indult történelmi kísérlet, az éppen csak kibontakozó lengyel parlamenti demokrácia, ami eddig — a kapkodás és rögtönzések miatt — csak koraszülésnek tűnt, esetleg halva születéssé válik.

Annál is inkább, mert a zsenge lengyel pluralizmusra nem csak az azonnali működőképesség, de az ország katasztrofális gazdasági helyzete is nagy veszélyt jelent. A kormány múlt szombaton bejelentett elkeseredett intézkedése az ár- és bérestopról legjobb esetben a felgyülemlett óriási problémák befagyasztását érheti el, de ez is rendkívül kétséges.

Lengyelországnak minél hamarabb működőképességű, erős kormányra, legitim köztársasági elnökre van szüksége ahhoz, hogy reális esélye legyen az előtte álló társadalmi-gazdasági és politikai problémák napirendre tűzésére, mert e problémák megoldásához ennél is több kell. Erre a felismerésre alapozva valamennyi parlamenti erőnek, valamennyi legális politikai tényezőnek mérésüket, felelősségérzetet és nagy fokú rugalmasságot kellene tanúsítania.

Zsebesi Zsolt (Varsó)
MTI-Panoráma

Gromiko halála

Meghalt Andrej Gromiko. A nyolcvanéves szovjet politikus vasárnap hosszas betegség után hunyt el. Halálának hírért hétfőn reggel jelentette be a Legfelsőbb Tanács ülésén a testület elnöke, Mihail Gorbacsov.

Gromiko belorusz faluban született, s a harmincas években kapcsolódott be a szovjet diplomáciai életbe. Ott volt Jaltában és Potsdamban — a jaltai értekezlet résztvevőiről készült híres fényképen ott látható a háttérben, Sztálin és Roosevelttel közösen. Az elegáns, angolul kitűnően beszélő — nem egyszer a hivatalos tomá-

egy-más mellett élés politikájának minden pozitív, előremutató lépése mellett, sok volt az elutasítás, a gyanakvás, a bizalmatlanság, Gromikonak kellett kimondani a nemet sok alkalommal, — így lett belőle Mr. Nyet. Nagykövetként egyik aláírója volt az ENSZ alapmányának, majd 1957-től csaknem harminc éven át vezette a szovjet diplomáciát. Az átalakítás éveinek fiatalítási hulláma új minisztert hozott a moszkvai külügyminisztérium élére, de Gromiko nem tűnt el a politikai „süllyesztőben”. Nagy diplomáciai, politikai tapasztalatát, egy ellentmondásos tör-

csot kiigazító — szovjet külügyminiszter bejárta az egész világot. A három évtized, amelyet a kormányzatban töltött, az az időszak volt, amikor a Szovjetunió immár katonai és egyben diplomáciai nagyhatalomként lépett fel a nemzetközi porondon — s ezeket a törekvéseket Gromiko képviselte. S mivel e korszakban, a békés

ténelmi időszak összegyűjtött ismereteit elismerve megválasztották a Legfelsőbb Tanács Elnökségének elnökévé. Erről a posztról akkor távozott — 79 éves korában —, amikor helyét Mihail Gorbacsovra adta át. Ez év tavaszáig tagja volt a Központi Bizottságnak — sőt évtizedeken át a Politikai Bizottságnak is.

USA—Szovjetunió

A START és a túlsó part

Megfontolt lépésekre és óvatosságra intett a szovjetekkel folytatott tárgyalásokon William Crowe, az amerikai Vezérkari Főnökök Egyesített Bizottságának Elnöke az NBC tévétársaságnak adott nyilatkozatában. A tengernagy elismerte, hogy jelentős változások zajlanak a Szovjetunióban, de figyelmeztetett: „óvatosságra kell lennünk és a lehetőségeket a változások menetének megfelelően kell kihasználnunk. Saját lépéseinket nagyon határozottan kell megtenni, amint tágul a horizont, de vigyázni kell, nehogy elhamarkodottak legyünk” — mondta. Tizenegynapos szovjetunióbeli látogatásáról úgy nyi-

latkozott, hogy hatalmas változásokra utaló jeleket vett észre, bár az utazás után sem változott meg az amerikai—szovjet viszonyról kialakult véleménye. Crowe szerint Gorbacsov alábecsülte a katonai prioritásokról a polgáriakra való átállás gondjait. „A problémák egyre súlyosabbak lesznek, s Gorbacsov rendkívül nagyra törő, kockázatos célokat akar megvalósítani” — mondta.

Az európai biztonsággal kapcsolatban Crowe felidézte Szergej Ahromejev marsallal folytatott tárgyalásait, amelyeknek annak a közös véleménynek adtak hangot, hogy csökken a feszültség, tehát csökken a háború valószínűsége is.

A mennyei béke eszközei

Selejt gránát helyett éleslőszer

A június elején vérbe fojtott kínai diákmegmozdulás szökésben lévő résztvevői határozottan visszautasítják Li Peng miniszterelnöknek azt a magyarázatát, hogy a katonák azért nyitottak tüzet a tömegre a Tienanmen téren, mert a „könnyzágránátok selejtsek voltak, a vízágyúkat pedig nem tudták megfelelő vízvezetékre kötni” — jelentette hétfőn a Reuter brit hírügynökség, magukat megnevezni nem kívánó diákokra hivatkozva.

A miniszterelnök kijelentésén is jóval túlment a Kínai Kommunista Párt központi lapja, a Zsenmin Zsipao, amely

vasárnapi számában azt írta, hogy június 4-én éjjel egyetlen diák sem vesztette életét a Mennyei Béke Terén a hadsereg fellépése következtében. Hétfőn az Egyesült Államok pekingi nagykövetsége hivatalosan is panaszt emelt amiatt, hogy a kínai katonák a júniusi akció során szándékosan lövték az amerikai és más nyugati diplomáták lakta épületeket. A diplomatanegyedtet állítólag több száz lövedék érte egy nap alatt azután, hogy az amerikai külügyminisztérium közölte: a pekingi követség menedéket nyújtott két ismert kínai ellenzékinek, Fang Li-csének és feleségének.

A Tolna megyei „szovjet” nem kér a korszerűsítésből

Az elnök beszéd közben sűrűn a vb-titkára pillantott

Sokat ígérően indult a Tolna Megyei Tanács pénteki ülése, bár a távolmaradók nagy száma — a tagság több mint egyharmada — foghíjassá tette az összképet. A két napirend előtti indítvány — állásfoglalás 1956 újrértékelésével kapcsolatban, és az Ellenzéki Kerekasztal hivatalos bevonása a testület munkájába — arra utalt, hogy változik valami a sztalini modell e teljes újraosztogató intézményében. Sajnos, nem így történt.

Első napirendként egy perc alatt tudomásul vették a végrehajtó bizottság fontosabb döntéseiről szóló tájékoztatót. A következő napirend tárgyalása kicsit több időt vett igénybe — valószínű, a cím hosszúsága miatt —, de így is csak kettő perc kellett, hogy elfogadják a „Tolna megyei tanácsai 1988. évi költségvetési tervének teljesítéséről” szóló bevételek számolóját. Se kérdés, se hozzászólás. Nem kíváncskodott senki sem, hogy miért volt a lakásellátás fejlesztése 15 százalékkal, a kulturális ellátás pedig 7 százalékkal alacsonyabb a tervezetnél akkor, amikor az összfejlesztés 11 százalékkal meghaladta a terveket. Persze, lehet, hogy ezek lényegtelen kérdések, akárcsak a pedagógiai intézet 20 milliós és a tengelicai továbbképző 10 milliós költségvetése.

Harmadik napirendként megtárgyalták és elfogadták „a nem tanácsi szervekkel való együttműködés tapasztalatairól” szóló jelentést. Illetve a tárgyalás elmaradt, mert csak az érintett szervek képviselői mondták el hozzáfűznivalójukat az írásos előterjesztéshez — néha abba a tévedésbe esve, hogy itt az ő beszámolóikuk folyik. A 60 percig tartó „vita” után egyhangúan elfogadták a jelentést, melynek mélységéről hadd árulkodjon itt egy mondat: „A szakszervezeti szervek segítik a lakóhelyi demokrácia érvényesülését, az állampolgárok ügyeinek gyors, szakszerű, kulturált, bürokrácia mentes intézését, a tanácsi államigazgatási munka korszerűsítését.” Az anyag előadója, Mátyás István, a megyei tanács általános elnökhelyettese volt. (Talán a szöveg is ezért lett ilyen általános.)

„Továbbra is kiemelten kell keresni a lakosságtól érkező beadványok intézését, különösen is ügyelve a realizálásokra”. Ezzel a szép gondolattal zárul a Tolna Megyei Népi Ellenőrzési Bizottság 5 éves munkájáról szóló jelentés, melyhez az előterjesztő Merkl Ferenc szóbeli kiegészítőt is fűzött. A nagy érdeklődést mutatta, hogy rajta kívül csak Antalóczy Albert, a KNEB képviselője szólott hozzá a témához,

így sikerült ezt is 15 perc alatt megszavazni. Ezután — a fő téma előtt — szünet következett, hogy végre a tanácsstagok is kibeszélgethessék magukat.

Utolsó önálló napirendként a megyei tanács vb szakigazgatási szervezetének korszerűsítéséről szóló előterjesztést tárgyalták. Az írásos anyaghoz Tamás Ádám, a megyei tanács elnöke fűzött szóbeli kiegészítést — részben megismételve a leírtakat —, bejelentette, hogy a VB. az anyagban szereplő B alternatívát támogatja, mely az eddigi 19 önálló egység helyett 9 osztályra bontaná a szakigazgatási szervezetet. Őt Vidóczy László az Ügyrendi és Igazgatási Bizottság képviselője követte, ő is hitelt tett a B variáció mellett, és javasolta a mezőgazdasági osztály összevonását az iparival. Kijelentette, hogy a döntés felelőssége itt nyugszik, ennél a testületnél. (A végeredmény szerint többten félreértették ezt a gondolatot.)

Dr. Heidecker Péter nagydorogi tanácselnök volt az első, aki nem illett bele az eddigi összképbe. Szerinte nem az osztályok száma az elsődleges kérdés, hanem a feladatokhoz szabott létszám. Az apparátusnak a feladatok megoldásával kellene foglalkozni, nem a feladatok gyártásával. Hozzá képest is kemény hangot ütött meg Nyerges Tibor, az Ellenzé-

ki Kerekasztal képviselője, aki alapvetően elhibázottnak tartotta a koncepciót. Mint elmondta, a létszámcsökkentés valóban indokolt lenne — de a tervezett 10 százaléknál jóval nagyobb mértékben —, viszont egy ilyen nagy méretű struktúráli változás, ami a tervben szerepel, felboríthatja az apparátus működését. (Egy órával később Jánosi György az MSZMP megyei első titkára vélekedett ugyanígy a kérdésről.) Nyerges Tibor megkérdőjelezte a jelenlegi testület illetékességét a döntésben, mivel a jelenlegi tanácsot nem tartja a nép képviselőjének. Hiányolta a részletes létszámcsökkentési tervet, és a közgazdasági számításokat a várható eredményekről. Ezután kifejtette az Ellenzéki Kerekasztal koncepcióját a választások után kialakítható szervezeti felépítésről. Őt az agrár-lobby képviselői követték, akik kiálltak a mezőgazdasági osztály önállósága mellett, illetve részben csatlakoztak az előtűnik szólók kéteyeihez. Dr. Szabó Antal, a megyei tanács volt elnöke, sok akadályt látja a korszerűsítésnek, így például azt a Parkinson-féle törvényszerűséget, hogy minden íróasztal keresi magának az újat. Ezért javasolta, hogy írjanak levelet a kormányhoz, melyben kérjék az apparátusok további alapításának befagyasztását.

Jánosi György elismerte a kezdeményezés jóakarátát, de újabb ellenérveket sorolt az eddigiekhez. Szerinte a tervezet nem korszerűsítés, hanem az osztályok egymásra halmozása. Figyelmeztetett, hogy az elhúzó bizonytalanság miatt megindul a kontraszelekció az apparátus meglévő dolgozóival között. A jobbik elmennek, mert van rá lehetőségük, a rosszak pedig maradnak. Javasolta, hogy állítsák talpára a korszerűsítés logikáját: először vizsgálják meg a követelményeket és az ehhez szükséges személyi feltételeket, csak utána gondolkodjanak az összevonásokon.

Jákly Péter paksi tanácselnök szakmai okok miatt tartotta alkalmatlannak a testületet a döntésre, ezért kérte a tanácsstagokat, hogy adják át a döntés jogát a tisztségviselőknek. Többek törvénysértőnek minősítették a javaslatot, de nem nyitottak vitát róla. Tamás Ádám összefoglalójában elkezdte a lényegi kérdéseket, inkább csak azon polemizált, ami az eredeti iránnyal megegyezett. A szavaztatásnál Stadinger István szellemét véltük átsuhanni a megyeháza öreg falai közt, bár Tamás Ádám zavara neki is dicséretére vált volna. Mivel a tanács elnöke egy csokorban négy alternatívát akart megszavaztatni, a végén egyik sem kapta meg a szükséges

többséget. A 42 tanácsstagból összesen 19-en döntöttek valamelyik korszerűsítési alternatíva mellett, amikor egy elfogadásához 35 szavazat kellett volna. A nagy tanácsstalanságban szünetet rendeltek el, hogy a végrehajtó bizottság kialakíthassa a további taktikát. Csökkentették a szavazásra bocsátott alternatívák számát, most már csak azt kellett eldönteni, hogy levegyék végleg a napirendről a kérdést, vagy a következő negyedévben vizsgálják meg újra. Harmadégyen szavaztak a napirenden tartás mellett, Tamás Ádám szerint ez kevés, 35 fő a minimális többség. Szerintem elég: itt már nem a koncepció törvényerőre emeléséről szavaztak, hanem a napirendtartásról, ehhez pedig talán elég az egyszerű többség is. Ha mégsem, továbbra is fennáll a lehetőség, hogy az elvégzendő feladatokhoz szabva nagymértékben csökkentsek az apparátus létszámát. Nem kell mindig az Országgyűlés támogatáscsökkentő intézkedéseire várni. Persze ez nehezebb, mint az „átstrukturálás”. Nehezebb az alkalmatlan vagy szükségtelen embereket — a sógorokat és komákat, ahogy Nyerges Tibor fogalmazott — elbocsátani. Pedig lépni kellene. A megye nem bír el és nem igényel 220 hivatalnokot egy apparátusban.

Györffy Árpád

1989. július 4.

DÁTUM

3

Elszúrtad tízért? Kapsz húszat!

„...Fölfelé bukni, óh be jó...”

Lehetnének ezek a sorok egy a szocialista Magyarországon bárhol „levitézett” párttitkár, tsz-elnök, tanácselnök, rendőr, gyárigazgató búcsúdalának refrénjei.

Mi, ifjú éveinkben a faluban csak...itt jön a bukott rendőr, itt jön a bukott párttitkár, illetük őket, nem undorral, megvetéssel, de tartózkodó félelemmel, hátha megvannak még a mérgefogak a „szocialista kapcsolatok”, melyekkel apánkat a gépről, anyánkat a szövőgépek mellől egy annál rosszabb helyre taszítja el.

Szólni nem mertünk hangosan, csak lopva otthon. Szüleink félve, szörnyülködve csitítottak. Nem szabad, nem szabad!

A mai napig is ezt tapasztaljuk, ezt látjuk, csak egy a féltő, csitító szó a Nem szabad!

Hiszen mindketten már rég a földben, a tüdő, a szív, az idegrendszer nem bírta tovább az „emberközponit” társadalmat. A gyilkos tempó, a robotot.

Azért, hogy a gyerekeknek legyen kisdobosnyakkendője, úttörősiója, KISZ-bélyege, pártkönyve, netán jusson tankönyvre, jusson esetleg ruhára, enniavalóra, ha az apa fizetésnapon hoz a kocsmából még haza valamit és a rendes egész hónapot át gyűlöl innen-onnan kölcsönök visszaadása után marad még valami.

Szeretnénk tudni, mi, hogy is volt ez idő alatt a hatalmi elit családjában.

Pincét, a Tanyát, a vadhús ízét, a különféle aranyérmes borok ízét, legfeljebb ha apánk bűzös, borgózsos lehelletét, a lórét.

Eközben mi, a „jövő zálogai” a hétvégeken, de sokszor hét közben is csak ámulva figyeltük a Warszawákat, a fekete Volgákat, Mercedeseket, amint elsuhanak, mint egykor Döbrögi uram a falu népe előtt, rájuk fröcskölve a sarat, vagy porba burkolva az út mentét.

És lassan kezdett a pohár a főnökség főnökségénél is betelni. A főnök főnökei sem tudták már az egyre nagyobb lólábat betakarni az egyre jobban nyújtott vörös posztóval.

Jött az „ejnye bejnye, elvtársak!”, „Ha ez sem volt elég, hát jöttek a bukások, de nehogy azt gondoljuk, hogy a magas lóról lefelé, mint ahogy a „gravitáció” törvénye megkövetelné, le a mélybe. Nem!

A magas lóról egy alacsonyabbnak álcázott, de valójában magasabb pozícióba potylyant.

No... X elvtárs, ejnye bejnye, gyere szépen a sport területére. Új, szűz terület. Itt is van a magadfajta sokoldalú szakembernek, egy volt párttitkárnak testhez álló feladat. Különböben is politika a sportban is van, így hát rokonszalmák. Nemde?

Mennyi volt eddig a fizetésed? 15 ugye? Na itt, hogy éhen ne haljon a család, kapsz 18—20-at, és valami hallgatási pótlékot.

A másik... No, KMB-s elvtárs, virágot loptál, ejnye, orvhalásztál, ej-

nye, verekedtél, ejnye, de hát tudod, hogy én megértelek, bizonyára nehéz sorsú családból származol.

Figyelj jól rám, nehogy azt hidd, hogy mi elfelejtettük azt, amikor a kártyacsatákon együtt voltunk, azokat a finom halászléket, azokat az isteni borokat, de tudod, nekünk is vannak főnökeink, hát ne haragudj ránk, menj el a gyárba rendésznék.

— Rendésznék...Én... Na, ne ijedj meg. 45 óta a „...kecskére káposztát...” már nem érvényes, az csak kispolgári csökevény mondás volt.

És így folytathatnánk a sort, egyre tovább. De minek. Hiszen nap mint nap minden faluban, városban ilyenekbe ütközünk.

Este van. Anyánk, Apánk mindig fölűnik előtűnik, amikor a ház mellett elhúznak a fekete kocsonk. Mennek. Jönnek. Találgatjuk, Vadászház, Pince. Dobhártyáinkon az autókerekek zöreje dallammá alakul „fölfelé bukni, fölfelé bukni, Óh be jó...”

Az utca végén a kanyarnál a fékek csikorgása hallik. Fülünkben Anyánk sikolyává dermed. Ne! Ne! Kisfiam! Nem szabad!

A feni sorokban említett személyek kizárólag a gyermeki képzelet szüleményei, de ha ennek ellenére valaki mégis magára vélt ismerni, kérjük, vegye magára az inget, és nézzen még egyszer a tükörbe, és tépje le magáról, amíg Nessus inggét nem válik!

M. C. 1989.

Torkig vagyunk — bár nem laktunk jól

Kié a Balaton?

Siófokon sétálok és az éttermek falán lévő kis táblára felírt áratok nézegetem. Van, ahol a két személyes halas tál csak 408 forintba kerül. Az étlapból nem derül ki, hogy a fogás hány darab sült vagy rántott halból áll. Választhat magának még az éhes ember olcsó levest 48 forintért. Elgondolkodtató, hogy száz forintból egyszerűen nem lehet jóllakni.

A vendéglő ajtajában két pincér álldogál, nem éppen vidámak. Gondolom, fizetésük a bevételükkel egyenesen arányos. Belátni az étterembe, üresnek tűnik. Biztosan az is, mert különben a pincérek helye nem a nyitott ajtóban lenne. Nem csodálkozom, hogy a vendégek kerülnek az ilyen és az ehhez hasonló helyeket. Hiszen egy családnak egy vacsora, itt, a vasút szomszédságában, majdnem ezer forintba kerül. Pedig ez még nem is első osztályú hely. Mennyibe kerülhet ugyanez, valamelyik első vagy osztályon felüli vendéglőben? Csak sejteni lehet.

De nemcsak az éttermi árat nem szabták a mi pénztárcánkhoz. A piaci árat is meghaladják a szokásost. (Már van görögdiinnye is.) A maszek zöldségek előtt kevés a hazai vendég.

A Luna Parkban is több német szót hallani, mint magyarul. A gyerekeken meg lehet gazdagodni, tartják a vidámparkok gazdáit. A dodzsem két perces menete húsz forint. Melyik az a kisfiú, aki megelégszik egyetlen menettel. A gyűjőszenve-

dély vesz erőt a „horgászni” vagyó csemetéken. Tíz forintért apró műtűrűkként lehet nyerni a számokkal ellátott műanyag halak kifogásával. Akad itt mindenféle: műanyag karó, hajfésű és likőrőspohár. Aki kora miatt nem ülhet fel tíz vagy húsz forintért valamelyik hajmeresztő körforgóra, az fáradhatatlanul „horgászik”. S a legkisebbek pedig tíz forintért két percig vezethetnek villamost, még csönget is, mint az igazi. Kisfiú legyen a talpán, aki egy menettel beéri.

De megregdrága a goffri és a sült kolbász is. A rostos gyümölcslebből egy deci 15 forint, a szomjas lurkónak egy pohár ital nem oltja szomját. És mire a kedves szülő észbekap, röpké fél óra alatt elköltött 500 forintot. Három csemetéje pedig elégedetlen.

Kié a Balaton? Szívesen adnám a kérdésre a választ: a miénk. Magyaroké. De ahogy körülnézek, azt tapasztalom, mi vagyunk kevesebben. (Lehet, hogy csak a szezon késik?) A két hetes, viszonylag olcsó vállalati beutalókat a dolgozók megfizetik. Egy-egy hetet töltenek az üdülőkben, ahol a háromszori étkezés és a szállás négy személynek 2800 forint.

De a költpéngy egy négy—öt tagú családnak ennek a többszöröse kellene, hogy legyen. Nem lehet még a nyaralásról is csak lemondani, hiszen év közben egyébként is nagyon sok mindenről lemondunk, s a lemondásra megtanítjuk gyer-

meinket is. De nyáron, nyaraláskor is mondjanak le foglaltól, palacsintáról ami otthon megsütvé jóval olcsóbb. Ezt mégsem várhatjuk tőlük! Ennyit meg kellene tudnunk engedni magunknak, egész évi munka és nyaralásra gyűjtés után.

Akik viszont megengedik maguknak, akik a birtokukba veszik a Balatont: külföldiek. Valamelyik nyugati országból érkeztek hozzánk nyaralni. A napi 100 márkás lakásbérleti díj nekik nem drága, de az ebéd sem, mert a négyszáz forintos étel csak tíz márkájukba kerül, ha elnagyoltan átszámoljuk. Ők pedig átlagosan 20 márkát keresnek óránként. Így hát, ha vi fizetésük egyharmadából vidáman nyaralnak nálunk. Urak, a mi hazánkban. Magyarországra, például az NSZK-ból, a munkásság, a proletariátus jön, akinek a hazai nyaralása sokkal többbe kerülne, mint nálunk a két—három hét. Közülük a tehetősebbek nem privát házaknál szállnak meg, hanem luxusszállókban. De a gazdagok többsége nem hozzánk jön, hanem Japánba vagy a Hawai-szigetekre.

A német munkások kipihentén, frissen állnak munkába a gondtalanul eltöltött, olcsó nyaralás után.

Szégyenkezve ugyan, de be kell vallanunk, prolik vagyunk saját hazánkban, mert nekünk itthon is minden nagyon drága. veress

Kamerád! Mi majd megtanítunk járni!

Keményfi Béla leadta a szalmazsákokat és a rongypokrót

A német barakkba kerültem. Egy kis idő múltán azt mondta nekem egy hamburgi tengereljárásos tiszt, hogy „Kamerád! Mi majd megtanítunk járni!” Másnap hoztak egy mankót, megfogták, amíg megálltam, s mikor látták, hogy fixen állok, elengedtek, de ott álltam mellettem. Ettől megnőtt az önbizalmam. Előre tettem a két mankót, utána húztam a két lábamat... és mentem. De a barakkból nem engedtek ki, mert ott tíz hónapig tartott a tél, két hónapig volt a nyár. Tíz hónapig nem jött föl a Nap, két hónapig nem nyugodott le.

Ugyhogy a fehér éjszakákat én megismertem. Gyönyörű, káprázatos. Mennyit gyönyörködtünk benne — ötvenöt fokban hidegekben, télen. Kis fantáziával mi mindent láttunk az égen...

A lágerben ketten voltunk csak magyarok, majd 1950-ben egy idős bácsit hoztak. A nyolcvankét esztendő dr. Dali László győri kanonokot. „Ille, ollan...” jó Vas megyei akcentussal beszélt, de a műveltsége páráját ritkította. Utána került oda még egy magyar, a Farkas Józsi bácsi. Erdemes megemlíteni az ő sorsát is.

Az édesapját 1919-ben végezték ki Horthyék, mert üb elnök volt... Józsi bácsi pedig? Vöröskatonna és KIMSZ-es volt. Foglalkozásilag pedig elektroműszerész. Valami sokszorosítót találtak nála, tehát lebukott. Nyolc évet ült, amikor kiengedték azért, hogy fölgöngyöltse a kapcsolatait. Közben utasítást kapott: emig-

ráljon. Ezt meg is tette negyedikével. Természetesen a Szovjetunióba... Puszi jobbról, puszi balról, puszi jobbról. Vonatra ültették, de közben egyik városban élménybeszámolót is tartattak vele: milyen körülmények között élnek a magyar börtönökben a kommunisták. Ez 1941-ben volt.

Az út során egyszer azt mondták neki — akkor már kitört a háború, egyre zavarosabb idők jártak arra is — „Te fasiszta vagy!” Ti juttattátok börtönbe a kommunistákat”. S mind a négyüket elítélték tíz évre... Józsi bácsi igen naív, de tiszteltreméltóan elvált kommunista volt. Nem hitte, hogy Sztálin tud erről az egészről. Ugyhogy egy társával 1942-ben kiszöktek a lágerből, s elindultak Moszkvába — Sztálinhoz. Négy kilométer után elfogták őket. A már leült egy évet semmisnek vették, s kezdődött újból a tíz év. 1952-ben szabaddult. Dali László reverendájából varrtak neki civil ruhát... A könyvemben ezt így írom:

A kommunista Farkas József 1952 nyarán a győri kanonok reverendájából készült civil ruhában lépett a „szabadságba”.

De nem mehetett haza, mert nem engedték, igazolványt nem kapott. Az Urál valamelyik csücskében telepedett le. Óvele már tudtam levelezni. Országban belül lehetett. 1953 januárjában engem egyedül elvittek onnan, akkor kerültem a spec-lágerbe, akkor kaptam az AR 87-es számot. Szegény Laci bácsit egyedül hagytam... pedig egy szót nem tudott oroszul... Ez öt nagyon

megrázta. Kis idő múlva lebé-
nult a bal oldala. Amikor 1953
nyarán jöttünk haza, találkoztam vele Lembergben.

Folytatva az én történetemet, elmondom, hogyan tanultam meg járni így, ahogyan most járok. Ez persze még az előző lágerben volt, a németek között. Egyszer sakkozni hívott a német alezredez. Lusta voltam elővenni a mankót. Magas fiú lévén, megfogtam a priccs felső szélét, s gondoltam, odáig elkapaszkodgatok. Megszédültem, elengedtem a kapaszkodómat, s valahogy kibalanszíroztam magamat. Erre németül ordítottam:

— Hozz egy botot! Járok...!

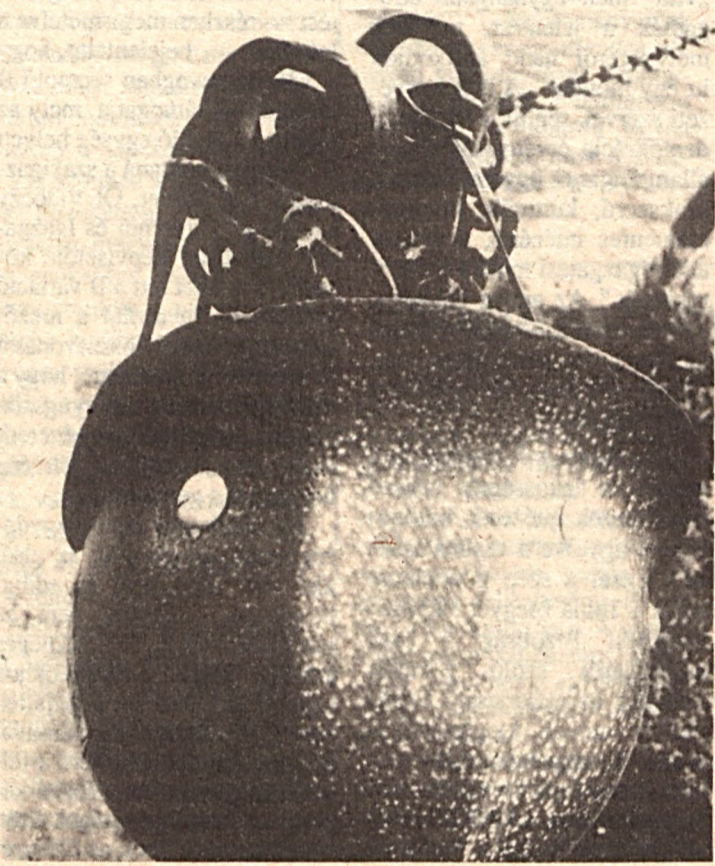
Ott tartottunk, hogy engem egyedül elvittek onnan. Svetlovszk, Novoszibirszk... Ott csak politikaiak voltak. A cionista zsidótól Gorkij professzoráig, a tábornoktól a Kremli kommandánsáig mindenféle volt beosztású és nézetű elitelt.

— Jaj!... Borzasztó fájás jött megint a lábomba. Belső fájdalom. Mert kívülről teljesen érzéketlen... Ezt a fájdalmat is túrom 43 év óta. Nemcsak a menés, a mozgás is előhozta.

Egy tábornokot hoztak. Magam mellett adtam neki helyet. Mert nem volt mindegy, ki hova kerül. Priccsre, vagy betonra? Mert ha megtelt éjjel a hordó, amit mellékhelyiség gyanánt tettek be, a tartalma csordogált ki fele és a körülötte lévő alá folyt.

Március 5-én bejött az egyik ór, s mondta „Gyerekek, meg-

halt Sztálin”. Közben bevagonírozta bennünket, de a szertartásra megszakították az utat. A négyórás „műsort” állva kellett végighallgatunk... Ezután — életemben először — marhavagonba kerültem. Borzasztó volt. Egy lyuk volt kivágva — vécének. Magasságban két részre osztották a vagonot. A vagon falához fektettem le. Az usánka sapkát bekötöttem a fejemen, hogy az legyen a fejvánkösöm. Reggel, március 19-

én, amikor fel akartam kelni, nem tudtam. A sapkám odafagyott a vagonhoz. Ugy téptem le róla.

Minden éjszaka ellenőrzés volt: Megálltunk a nyílt terepen. Először hatalmas fakalapácsokkal verték a vagonokat, hogy nincsenek-e megbontva valahol. A vagon közepén gerenda volt. Az alatt zavarták át a társaságot a vagon egyik feléből a másikba. Aki kicsit lassabb volt, arra rávágtak — ahol érték — a fakalapácsal. Mivel én nem tudtam hajolni — ma sem tudok — alig tudtam elmenni a gerenda alatt. Annyit kaptam, de annyit... Utána egyenként számoltak le bennünket. Ellenkező irányban. S ha valami nem stimmel? Akkor újból kezdtek. Na, kérem,

így érkeztem meg Brackij lágerekörzetbe, s a 33-as kilométerkönel lévő lágerbe kerültem. Mi kezdtük meg a Volga-Amur vasútvonal építését. A barakkokat éjszakára lezárták. Deszka csatmán folyt ki a vizelet egy nagy kádba. Reggel a két lyukon beledugtak egy rudat, s két ember elvitte.

Hajnali három-négy óra körül megkezdődött a motozás. Szétszedték az ágyakat, a „matracból” kiborították a faforgácsot... de tíz perc múlva rend legyen! Tiltott tárgyakat — papírt, ceruzát, kést — kerestek. Két embernél több nem beszélgethetett. Három már csoportosulásnak számított. Másik barakkba nem mehetünk be.

Eltelt két hét. Egy reggel arra ébredtünk, hogy nincs „mot”. Ja, azt nem mondtam, hogy mindenkinek volt száma, amit a térden, a hátunkon és a sapkán kellett viselni. Ugyanezen a napon megyek ki a barakkból, azt mondja a katona, vegyünk le a számot. Akkor már biztosan tudtam, hogy mehetünk haza.

Rá két napra már szedték össze a japánokat, kínaiakat. Őket vitték haza először, utánuk a csehek és a lengyeleket, majd pedig a magyarok és a németek következtek... Jött egyik reggel a katona, s vitt ki magával a barakkból. Kértem, hova? Etápra?

— Nem. Haza — így a válsz.

Leadtam a szalmazsáknak nevezett akármit, a rongypokrót, majd mondták, hogy szóljak a Raffai János bácsinak is. Ő a három magyarral együtt még ágyban volt. A többiek arckifejezése? Nem tudom elmondani, milyen volt. De még magam előtt látom álmodban... Ők 1955-ben jöttek csak haza.

(folytatjuk)

Lejegyezte:

V. Horváth Mária

ELŐSZEZON — UTÓZÖNGÉJE

Kalandozáshoz szokott nép a magyar. Hiába, a vér nem válik vízzé! Nyár lévén viszont a forró vér vízre vágyik. Ő az Adria! Bizony kell hozzá kalandvágy, hogy a Cooptourist minden ajánlatát, írásban jelzett szerződési feltételeit, szó szerint vegye az ember... No persze még Itália vonzása is kell mindehhez, mert már nem fékevesztetten optimista az ember.

Szóval idén is azt írta a Cooptourist, hogy érdemes — főleg az előszezonban — ellátogatni a szép és kívánatos Adriára. Például Riminibe, mert ott ilyenkor olcsó és már nyár elején meleg van. Hát nem csábító? A mi családunk bizvást-bizva el is fogadta az ajánlatot. Hogy ne csigázzam senki idejét, már most elmondom, nem sokkal később rájöttünk arra: a tengert sem kellett látnunk ahhoz, hogy többször is igen meglünk legyen...

A Cooptouristtól kapott stencilezett „leckét” megírták, mi megtanultuk. A 860 km legyűrése közben időnk is volt ismételni, mert hogy ismétlés a tudás anyja, no meg a tapasztalás.

Szajkóztuk is megannyiszor az első parancsolatot: június 10-én du. 15 órára megérkezni ide és ide (a pontosan megjelölt partner utazási irodába), ahol, de ezt most hagyjuk...

Kedves szavakkal előre elnémitva minden aggodást: a Cooptourist erre hivatott munkatársa minden segítségre készen, tolmácsként is a helyszínen várja a még kedvezőbb utazásokat. (Így utóbb úgy találom, inkább bátrának kellett volna a kalandozókat titulálni, mert az nem biztos, hogy mindegyikük kedves, de a történetből

kitűnően a bátorságukra feltétlenül szükség volt...)

Szóval ismételtük a tudnivalókat, hogy a spórolás érdekében mit kell magunkkal vinni, pontosan felsorolva, hogy mit kötelező majd megtennünk, ha megérkezünk: hogy mit nem tehetünk majd az egyelőre nem tudni hol lévő és milyen „apartmanban”, kategórikus.

Felmerült bennünk az is, vajon mit szabad a befizetett — valóban elfogadható — összeg fejében? De ezt a jövőre bíztuk, a kalandvágy, meg a megszkokás miatt... Végül is két dolog biztos volt: év a tenger, biztat a Cooptourist!

Meg is érkezünk már 14 órára. Holtfáradtan, bár ez nem tartozott az előírások közé. Az utazási iroda előtt jó érzés volt ismerős rendszámokat, s hamar ismerősnek tűnő, utazástól gyötört honfitársakat látni. Együtt számoltuk a perceket 3 óráig. Még jó, hogy nemcsak háromig tudtunk, mert baj lett volna belőle. Ez az időpont sem volt komoly.

Négy felé az olasz utazási iroda képviselője már szóba is próbált állni azzal a néhány tucat megroggyant magyar családdal, akik egyre erőszakosabban jelezték, hogy megérkeztek. Igen ám, de olaszul. Néma gyerekeknek az anyja olaszul sem érti a szavát. Hát ha még nem is az anyja. De ugyan ki vethetett volna követ rá, amikor az írásban beígért cooptouristos munkatárs viszont nem került elő? Kövek el, s ha nem megy másként, majd kézzel-lábbal... Az olasz képviselő — éhes lévén — egyszerűbb volt: ő csak lábbal próbálta (volna) kirúgni az nem biztos, hogy mindegyikük kedves, de a történetből

Ámde a magyar, ha nyelvet nem is, nyelvelni tud! Nem olyan könnyű kitenni a szűrét a még oly hangos olaszoknak sem.

Nehéz szülés, de előbbre juttunk a kemény kitartással. Lefizethetjük a kauciót, az üdülőhelyi díjat — egyszóval a kötelezettségeinken túl segítenek minket — aztán boldoguljunk, ahogy tudunk. Ezt nem volt nehéz a nemzetközi jelek ismeretében megérteni. Így hát ki-ki elhagyta a már levegőtlen folyóófordulót (mert hogy ott „intézték” mindezt).

Mi is immár magányosan, elindultunk a megszenvedett újabb utazási iroda címére. Csakhogy végre ágyhoz jusunk! Ki tudja hol alszunk ma(?) érzéssel szenvedélyesen kerestük az újabb irodát... Azt persze éreztük, hogy egyre nehezebb lesz jópofát vágni este 8-kor, bögfő gyerekekkel egy újabb, a délutánhoz hasonló előadáshoz. Am részint muszáj lesz, másrészt hátha kulcshoz jutunk... Nem azért mondom, de meg is kaptuk. Már csak azért kellett izgulni, hogy ellásunk az eligazító tábláig, no és hogy nyissa a kulcs a megadott címen a zárat...

A címet mindenek ellenére meg is találtuk, de zárt kapukkal. Elég hamar nyilvánvalóvá vált, hogy a kulcs — ő a várva várt kulcs — a lakásajtót nyitja (ha nyitja), de kapu is van. Mégpedig zárva!

Kiszivkadtan, mindenről lemondva s határtalanul hazavágyva, néma cigarettázás másfél órán át...

(Az Isten... áldja meg azt a beígért cooptouristot... Csak keveredne egyszer ő és munkatársai két napi utazás után két síró gyerekkel, Afrikába tolmács nélkül...)

Ámde a felhők fölött mindig kék az ég — legalábbis az Adrián. Kellemes pizzaillatot maga előtt sodorva, biciklin érkezett a megváltó. A ház gondnoka, akinek a kapuhoz is volt kulcsa!

Látva minket, ő már nem erőltette a beszélgetést, egy csendes „buon giornóval” ajtónyitást után elviharzott.

Már minket sem igazán érdekelt, hogy az „A”, „B”, „C” és „D” kategóriába sorolt apartmanok általunk fizetett típusa megfelel-e az előírásoknak (ami véletlenül értünk szöveget); hogy a kuckó miatt érdemes lett volna megszámolni a takarókat, székeket, tányérokat, poharakat...

Mindegy volt már, mert a meleg vízért és az ágyért újra fizettünk volna.

Napközben a törődés, estére a beletörődés...

Mégis, minderről így a tenger, a pihenés és a napfény után (amihez tényleg hozzájuttunk), eszembe jut valami.

Vajon hol itt a törődés? Miért sugall ilyen elvárást az oly kedvesnek szánt levél, amit a Cooptouristtól kaptunk, mely szerint az erre rendelt munkatársuk majd törődik velünk?

Nos, néhány „kedves” utazótársam nevében kijelenthetem, cseppet sem volt könnyű elég önfegyelmet gyakorolni az ideji nyári előszezonjában, ha arra gondoltunk, hogy nem várunk mi a törődés ígértét. Azt viszont annál inkább, hogy a szerződési ajánlatnak megfelelően biztosítsanak tolmácsot.

Utána úgyis törődött volna mindenki magával, hiszen azért azt tudtuk, hogy előszezonban, ellátás nélküli apartmanba fizettünk be. De ne kelljen erre mindjárt érkezéskor ráfizetni...

TE.

Déliab

A Hortobágy Somogyba költözött?

Az emberi lelemény határtalanságát tükröző jelenségre figyeltem fel a Balaton nyugati csücskét tanulmányozva.

Eredeti programom a balatonedricsi Afrika Múzeum megtekintése lett volna, hisz újravelvetve Kittenberger Kálmánt, Molnár Gábort, Széchenyi Zsigmondot, a látóval felidézett gyönyörűsége készített indulásra. A lassan meginduló turistaáradat, a gyönyörű, de a parkban remekül megbúvó kastély látogatottsága elretentett, mert ugyan gyarló az ember, de átélni egy vadászkalandot, meg ha múzeumban is, illő egyedül tenni, vagy legalább is kis létszámú, szafari csoportban.

A búfelejtést hamar meghozta számomra az a látvány, amit Balatonszentgyörgyön tapasztaltam, hiszen a vasút mögötti zsombékos legelőn egy igazi, magyar-szürke gulyát pillantottam meg. A lenyűgöző látvány nemcsak engem készítetett megállásra, nyugat-európai vendégeink is elégedetten szemlélték a hatalmas szarvú bikákat, az anyjuk mellett békelesen legelésző, legalább annyira híres svájci tehének.

Talán már jövőre a Balaton reklámozó kiadványokon élen állnak majd az Afrika Múzeum, a balatonszentgyörgyi szürkegulya és a legelőszőlő Herefordok képei. És már itt Dunántúlon be tudjuk mutatni nemzeti értékeink javát? Avagy ez csak délibáb? Minden esetre a látvány megérte a fáradságot.

Alfi

A három pont a „bundás csapatoknak” kedvez

— A Veszprém labdarúgó-csapatát sokan már a bajnoki rajtnál temették, mondván: messze a leggyengébb a játékosállományuk az élvonalban, az anyagi feltételek és a létesítmények nem érik el az NB I-es színvonalat, és így tovább. Az újonc ezzel szemben bravúrosan helytállt, s egy percig sem kellett tartania a kieséstől vagy az osztályozóktól. A meglepően jó szereplésben nagy része volt a Rába ETO vezető játékosának, Glázer Róbert vezetésének.

Az újoncok esetében a második évet tartják a legveszélyesebbnek, ebben az időszakban igen gyakran búcsúznak az élvonaltól. Elterjedtek olyan hírek, hogy Glázer esetleg megválna a veszpremiektől, mivel kapcsolata a szakosztályvezetéssel nem volt ideális. Az MTI munkatársa először a jövőről kérdezte a Veszprém mesterét.

— Újabb kétéves szerződést írtam alá a csapat vezetőjével, de azzal a feltétellel, hogy jövőre újra visszatérünk a megállapodásra — válaszolta a 39 éves szakember. — Ami az ellentéteket illeti, nekem elsősorban Kiss József menedzserrel, vagy inkább talán ügyintézővel volt gondom. Ő már tavaly nyáron felelősen nyilatkozott a sajtóban. Mindenféle alap nélkül beszélt igazolási tervekről, olyan neveket emlegetve, mint Nyilasi Tibor, Törőcsik András,

Katzirz Béla. Most, az idényzárás előtt pedig újabb szerződésen húzóssal „örvendeztettem meg”. Azóta Kiss szakított az egyesülettel.

Igaz, hogy Baranyi Sándor csapatkapitánnyal is megromlott a kapcsolata?

— Volt egy vacsorameghívás, amit Kiss a szakvezetés kizárásával kívánt megrendezni a csapatagoknak. Erre a játékosok végül is nem mentek el. Baranyival valóban volt egy kis nézeteltérés miatt, de azóta kibékültünk. A játékos jövőre mint pályaedző dolgozik mellettem, mivel ő és Onhausz abahagyják a labdarúgást.

Nem tart a következő idénytól?

— Nem. További, főleg szakmai fejlődést várok a gárdától. Helyezésben nehéz lesz előrelépni, mivel egyrészt a bajnokság színvonala erősebbnek ígérkezik, másrészt pedig a jelenlegi lebonyolítási rendszer a kiscsapatokat sújtja, sőt, a veszteségeket ösztönzi.

A győzelemért jár három pontra gondol?

— Igen. Mégpedig azért, mert a tehetősebb és sportszerűlenebb egyesületek egy-két győzelmet könnyű szerrel megvásárolhatnak évente. Ezt viszont a Veszprém hat döntetlenel tudja csak ellensúlyozni...

Mi lenne a megoldás?
— Miért kell feltétlenül új dolgokkal kísérletezni? A ha-

gyományos módszer jó volt: eszerint a győzelemért kettő, a döntetlenért egy pont járt.

Visszatérve a Veszpremhez, milyen erősítéseket terveznek?

— A legfőbb cél a jelenlegi játékosállomány megtartása és egy jó csatár szerződtetése. Ez utóbbi nem könnyű feladat, hiszen csillagászati árakat kérnek egy valamirevaló labdarúgért. Szakmailag azt szeretném elérni, hogy jövőre már kishitűség nélkül lépjen pályára a csapat — mondta végezetül Glázer Róbert.

A férj jótékony hatása

Forgács Judit újra a csúcsra tör

Az idén mintha egy megújult Forgács Juditot látna az atlétaközönség. Sorozatban éri el az 52,50-nél jobb időket, egy héttel ezelőtt Luzernben pedig (51,89-sec) igencsak megközelítette Pál Ilona csúcsát. A Vasért Kupán bizonyult a legeredményesebb női versenyzőnek a tatabányaiai 400-as síkfutónjé.

— Minek köszönhető a látványos javulása?

— Mindenekelőtt annak, hogy végre sérülésmentesen csinálhattam végig egy teljes alapozást. Három év munkája most kezd beérni.

Az átlagéletkor 22 év alatt

Sok mérkőzést terveznek a rajtig

Tegnap délután a Pécsi MSC labdarúgói számára is véget ért a rövid vakáció, újra edzésben van a Garami-legényesség. A 21,5-es átlagéletkorral joggal pályázhatnak az NB I legfiatalabb csapata címre. A húszas keretben csupa ifjú titán várja — reménykedve — az augusztus 12-i rajtot. Visszatért a Dunaujvárosba, majd Bajára kölcsönadott Bolyás, és a napokban döntenek arról, hogy a szintén kölcsönbe lévő játékosokra (Kádár, Máté, Vető) igényt tartanak-e, vagy maradnak a mostani klubjuknál.

A csapat két idősebb játékosa, Toma és Lutz tárgyalásban

áll nyugat-európai csapatokkal, nagy a valószínűsége, hogy külföldön folytatják. Az időközben szabadlistára tett Hámoréért és Baloghért még nem jelentkeztek élvonalbeli csapatok.

Öröm a PMSC háza táján, hogy a hosszú sérülés után újra csatasorba állt a gólveszélyes csatár, Lovász, valamint Braun és Csoboth, akik teljes intenzitással edzenek. A bajnokság rajtjáig odahaza napközis rendszerben készülnek a pécsiek, miközben a rajt közeledtével egyre többet mérkőznek hazai NB I-es és NB II-es csapatokkal, de tervezik az oda-vissza alapon történő megmérést is. A csehszlovák Nyitra együttese — sajnálatukra — lemondta a mérkőzést. Természetesen a Siófoki Bányász hagyományos nemzetközi tornáján, a július 18—19-én megrendezendő Siotur Kupán most is ott lesznek a piros-feketék, amelyen az egyik meghívott külföldi együttes a Zseljeznicar lesz. Edzőtáborozásra, vagy külföldi túrára előreláthatólag nem utazik a PMSC, amely egyébként nem akar leigazolni senkit. Az egyesületi és szakvezetés úgy látja, hogy a jelenlegi játékosállomány alkalmas arra, hogy a PMSC minimum a mezőny első felében végezzen a következő bajnokságban. Augusztus 12-én a Váci Izzó otthonában kezdenek.

-bégye-

Focimilliók

Torino:

Az olasz labdarúgó holt szezon „nagy fogására” törekszik a Juventus, amikor az olasz válogatott kapitányának, Gianluca Viallinak (23) a leigazolását tervezi. A jelenlegi legjobb olasz labdarúgóért rekordösszeget, 20 milliárd lírát (14,2 milliárd dollár) kínál a Juventus a Sampdoriának.

A hír a La Stampa című lapban jelent meg, s valószínűleg több egyszerű kacsánál, ugyanis a La Stampa tulajdonosa nem más, mint a Juventust birtokló Agnelli család.

Különben nem Vialli az egyetlen, akire a Juventus kivette a hálóját. A brazil Carlos Dungát is meg akarják szerezni a Fiorentinától „potom” 5,7 millió dollárért. Ez esetben viszont búcsúznia kell a torinói klubtól a szovjet Alekszandr Zavarovnak, aki meglehetősen gyengén játszott az elmúlt idényben.

Udine:

Srecko Katanec (25), a jugoszláv labdarúgó válogatott és a VfB Stuttgart középpályása 2,1 millió dollárért az Udineséhez igazol.

1989. július 4.

DÁTUM

5

Milan Kundera:

BÚCSÚKERINGŐ

17.

Ruzena ebben a pillanatban felismerte. Igen, ezt az arcot látta azon a fényképen, amelyet a barátnői mutogattak neki. Durván elökte az operatőr kezét.

— Mit hülyéskedsz? — tiltakozott amaz. Újra megpróbálta átkarolni, de a lány megint eltaszította.

— Mit meg nem enged magának! — rivallt rá a lány.

A rendező és az asszisztens elnevette magát.

— Ezt komolyan gondolja? — kérdezte tőle az asszisztens.

— Természetesen komolyan gondolom — felelte szigorúan.

Az asszisztens az órájára nézett és azt mondta az operatőrnek?

— Pontosan hat óra van. A helyzetünkben azért állt be változás, mert a barátnőnkől minden páros órában kitör az erénycsősz.

Most tehát ki kell bírnod hétig.

Megint nevetés harsant. Ruzena belevörösödött a megaláztatásba. Rajtakapták, amint egy idegen markolászta a mellét. Rajtakapták, amint mindenféle szabadossággal eltűri. Életének legnagyobb ellenfele kapta rajta, miközben valamennyien gúnyt űztek belőle.

A rendező az operatőrhöz fordult:

— Talán meg kellene kérned a kisasszonyt, hogy most kivételesen a hat órát is tekintse páratlannak.

— Véleményed szerint elméletileg igazolható, hogy a hatot páratlannak minősítsük? — kérdezte az asszisztens.

— Igen. Euklidész híres művében határozottan kijelenti: Bizonyos rendkívüli és nagyon titokzatos körülmények között egyes páros számok páratlanul viselkednek. Az az érzésem, e pillanatban is ilyen titokzatos körülményekkel találtuk magunkat szemben.

— No, és maga mit szól mindehhez, Ruzena? Egyetért azzal, hogy ezt a hat órát páratlannak minősítsük?

Ruzena hallgatott.

— Egyetértés ezzel? — hajolt hozzá az operatőr.

— A kisasszony hallgat — mondta az asszisztens —, el kell tehát döntenünk, hogy hallgatását beleegyezésnek vagy elutasításnak tekintjük.

— Szavazhatunk — mondta a rendező.

— Helyes — mondta az asszisztens. — Ki van amellett, hogy Ruzena hallgatása azt jelenti, hogy egyetért azzal, miszerint a hatost ebben a kivételben teljes joggal tekinthetjük páratlan számnak? Kamila! Te szavazol elsőnek!

— Én azt hiszem, hogy Ruzena ezzel bizonyosan egyetért — mondta Kamila.

— És te, rendezőké?

— Meg vagyok győződve — mondta a rendező gyöngéd hangon —, hogy a jelenlegi rendkívüli körülmények között Ruzena kisasszony a hatost páratlan számnak fogja minősíteni.

— Az operatőr odahajolt Ruzenához és úgy ölelte át, hogy kezével megint megérintette a mellét. Ruzena még vadabban eltaszította, mint az előbb, és ráripakodott:

— Vigye innen azt a mocskos mancsát!

— De Ruzena! Hiszen ő nem tehet arról, hogy maga annyira tetszik neki. Hiszen olyan jó kedvünk volt... — próbálta lecsillapítani Kamila.

Néhány pillanattal ezelőtt Ruzena még teljesen passzív volt, és odavette magát az események folyásának, mintha azt akarta volna, hogy a véletlen döntsön a sorsáról. Hagyta volna, hogy elsodorják, mindegy, hogy hova, hagyta volna, hogy elcsábítsák, és rábeszéljék bármire, mindegy, hogy mire, csak kiutat kínáljon abból a zsákutcából, amelyben magát találta.

Csak hogy a véletlenről, amelybe bizalmát vetette, kiderült, hogy nem kiutat, hanem csapdát tartogat számára, és Ruzena — ellenfele előtt megalázva és mindenki által kigúnyolva — rádöbent, hogy csak egyetlen megbízható támasza, egyetlen vígasza és megváltása van: méhének gyümölcse. Egész lelke (már megint! már megint!) visszahúzódtott tulajdon teste mélységeibe, és Ruzena elhatározta, hogy nem válik meg attól, aki benne békésen csírázik. Hiszen ez az ő titkos aduja, amely magasra emeli őt, nevetésük és tisztázatlan kezeik fölél. Nagyon nagy kedve támadt, hogy elmondja nekik, az arcukba kiáltja, hogy bosszút álljon a gúnyolódásért, és a nő elnéző kedvességéért.

Csak nyugalom, mondta magában, és benyúlt a táskájába a tablettás üvegeért. Ahogy kihúzta, hirtelen megérezte, hogy egy idegen kéz markolja meg nagy erővel a csuklóját.

18.

Senki sem vette észre, hogy közelít feléjük. Egyszerre csak ott állt, és Ruzena, aki feléje fordult, látta, hogy rámosolyog.

— Még mindig a kezét fogta. A lány érezte erős szorítását, és megadta magát: az üveg visszahullott a retikül aljára.

— Hölgyeim és uraim, engedjék meg, hogy csatlakozzam önökhöz. A nevem Bartleff.

A jelenlévő férfiak közül senki sem lelkesedett az ismeretlen férfi megérkezéséért, senki sem mutatkozott be neki, Ruzenának pedig nem volt annyi társasági tapasztalata, hogy le tudta volna bonyolítani az ilyenkor szokásos udvarias formázásokat.

— Úgy látom, hogy érkezésem valamelyest megzavarta békéjüket — mondta Bartleff, odahajolt egy széket az egyik szomszédos asztaltól és az asztalra állította, s így mindenkiel szembe került, Ruzena pedig ott ült a jobbján.

— Bocsássák meg nekem! — folytatta —, az a furcsa szokásom van, hogy nem érkezem, hanem megjelenek.

— Ebben az esetben viszont bocsásson meg nekünk — mondta az asszisztens —, hogy magát egy pusztá jelenésnek tekintjük, és nem szentelünk önnek semmi figyelmet.

— Ezt szívesen megengedem önöknek — mondta Bartleff finom meghajlással. — Csak attól tartok, hogy ez minden erőfeszítésük ellenére sem fog önöknek sikerülni.

Majd a konyha kivilágított ajtaja felé fordult és tapsolt.

— Egyáltalán, ki hívta magát ide, főnök? — kérdezte az operatőr.

— Csak nem azt akarja mondani, hogy nem látok szívesen? Most azonnal elmehetnék Ruzenával, de a szokás hatalma nem engedi. Délutánonként többnyire ide szoktam ülni ehhez az asztalhoz, hogy megigyak egy pohár bort. — Rápillantott az asztalon álló borosüveg címkéjére. — De lényegesen jobbat, mint amit maguk most isznak.

— Szívesen megtudnám, hogy ebben a kricsmiben hol talál maga jobb bort — mondta az asszisztens.

— Úgy tűnik, főnököm, hogy maga borzalmasan hengeg — tette hozzá az operatőr, neveltségessé akarva tenni a hivatlan vendéget. — Egy bizonyos korban persze az embernek már nem marad más, csak a hengegés.

— Maguk tévednek — mondta Bartleff, mintha nem is hallotta volna az operatőr sértő megjegyzését. — Ebben a vendéglőben jobb borokat rejtegetnek, mint a legdrágább szállodákban.

S a következő pillanatban már kezét adott a vendéglősnek, aki eddig nem vette a fáradságot, hogy megjelenjen a színen, de most Bartleff előtt meghajolt, és megkérdezte:

— Tehát hat személy számára terítsek?

— Természetesen — felelte Bartleff, és a többiek felé fordult: — Uraim, és hölgyeim, ezennel meghívom önöket, kóstolják meg velem ezt a bort, amelyet itt már sokszor megízleltem, és minden alkalommal kitűnőnek találtam. Tehát megtisztelnék a társaságukkal?

Senki sem felelt Bartleffnek, a vendéglős pedig hozzátette:

— Ha nem veszik tolkodásnak, ami az ételt és az italt illeti, feltétel nélkül megbízhatnak Bartleff ízlésében.

— Barátom — mondta Bartleff a vendéglősnek. — Hozzon két üveggel, és egy nagy tál sajtot. — Majd ismét a többiekhez fordult: — Zavaruk teljesen alaptalan. Ruzenka barátai az én barátaim is.

A söntésből egy alig tizenkét éves kislány szaladt elő, kezében egy nagy tálccával, a tálcan poharakkal, kistányérokkal és szalvétával. A tálcát letette a szomszédos asztalra, majd a vendégek feje fölött áthajolva összeszedte a félig üres poharakat és a tálcára rakta őket, a félig üres üveggel együtt. Egy szalvétával gondosan letisztogatta az asztalt, amely igencsak piszkos volt, majd egy vakítóan fehér abroszt terített rá. Majd a másik asztalról vissza akarta rakni a poharakat a vendégek elé.

— Hagyd a csudába azokat a piszkos poharakat és azt az ecetet — mondta Bartleff a fiúnak. — Apuka mindjárt hoz nekünk igazi bort.

Az operatőr tiltakozott:

— Főnök, lenne olyan kedves, és hagyná, hogy azt igyuk, amit akarunk?

— Ahogy kívánja, kedves fiam — felelte Bartleff. — Helytelenítem, ha valaki erőnek erejével akarja boldoggá tenni az embereket. Mindenkinek joga van a saját pocskék borához, az ostobaságához és piszkos körmeihez. Tudod mit, fiam — szólította meg a kislányt. — Mégiscsak tedd vissza a régi poharakat is, meg a régi üvegeket! A vendégeim szabadon választhatnak a kétféle bor között, választhatják, amit a köd termelt, vagy amelyet a napsugár

folytatjuk

nevű kedves olvasóinkat

Az Ulrik germán eredetű név, jelentése: öröklött bir-tokán uralkodó.

Védőszentje Ulrich, aki igen nehéz időkben volt Augsburg püspöke. 955-ben egyházi ruhában, de fegyver és pánccal védte városát a kalandozó magyarok támadásaival szemben, és így nagymértékben hozzájárult őseink lechmezei vereségéhez.

A vallási életet iskola és kolostor alapításával, templomok építésével, a papság műveltségének és fegyelmének emelésével fejlesztette.

Kitűnt jótékonyásával és önmegtartózkodó életmódjával is. 973-ban halt meg. Ő volt az egyháztörténetben az első, akit a pápa ünnepélyesen avatott szentté.

**A Nap két: 3.53 órakor
nyugszik: 19.45 órakor****A Hold két: 4.46 órakor
nyugszik: 20.57 órakor**

1989. július 14—16 között kerül megrendezésre a „Nemzetközi Jazz Fesztivál '89 — Budapest” című nagyszabású jazzhétvége a Kamaraerdei Ifjúsági Parkban.

Úgy érezzük, hogy Budapest világvárosi arculata, az európai művészeti áramlatokhoz való kötődése feltétlenül indokolja egy modern zenei fesztivál évenkénti megrendezését. Ennek a folyamatnak az első lépéseként szervezzük a fesztivált, mely elsősorban a jazz haladói, improvizatív ágának bemutatását vállalja fel.

A program, amelyet a Kamaraerdei Ifjúsági Park és a Közgáz Jazz Klub együttesen szervez a következők:

Július 14. — Péntek 19.00
David Gattiker Quartet (CH)
Binder—Jörgensmann Duo (H-D)
Phil Minton—Lól Coxhill—Roger Turner Trio (GB)
Steve Lacy—Jay Oliver—Oliver Johnson Trio (USA)
Dresch Quartet (H)
Ulrich Gumpert Workshop (DDR)**Július 15. — Szombat 19.00**
Peter Kowald—Peter Brötzmann + Günter „Baby” Sommer Trio (D-DDR)
Chekasin Quartet (SU)

Elliot Sharp + Leah Singer (USA)

Ulrich Gumpert—Helmut „Joe” Sachse—Dietmar Diesner Trio (DDR)

Grencsó Kollektíva (H)
Szabados—Dresch—Lőrinszky Trió (H)**Július 16. — Vasárnap 19.00**
Willem Breuker Kollektief (NL)Szabados Nagyzenekar + Johannes Bauer (H-DDR)
Kovács Tickmayer István (YU)
Anthony Braxton + Szabados György Duo (USA-H)

Jegyek megrendelhetők az 1519 Budapest, Pf. 219. címen és megvásárolhatók az ORI Vörösmarty téri jegypénztárban vagy a helyszínen. Részletes információt a KIP a 869—932-es telefonszámon ad. Az Ifjúsági Park megközelíthető a Kosztolányi Dezső térről a 87-es és 87/A jelzésű autóbusszokkal, Albertfalváról a 41-es villamossal. A fesztivál ideje alatt a közeli Flóra Hotel kínál szállást, melyhez turistaszálló és camping is tartozik. Címe: 2040 Törökbálint, Kazinczy u. 105. T.: 856—071.

A fesztiváljegy 600,— Ft-ba, a napijegy 250,— Ft-ba kerül.

Kulturális programok a Balatonon

Szántódpuszta

— Nemzetközi Kettesfogahajtó Verseny július 7—8—9.
— Kisállat-bemutató július 14—15—16.

Boglárlelle

Július 14-én pénteken 21 órakor

Bikini együttes koncertje

esőnap: 16-án vasárnap 21 órakor

Kiállítás:

1.9. A Pincetárlatban

8630 Boglárlelle, (boglári városrészt) Árpád u. 1.

Nagy Gabriella keramikusk kiállítás

Nytva: 1989. július 8-tól — július 30-ig

délelőtt 10—12 óráig

délután 15—18 óráig Hétfőn: zárva Nép iparművészek és kézművesek kirakodó vására július 8—9-én, Lellén a Disz téren

Egyházi hírek

A lelkesültségért

A Tolna—Baranyai Evangélikus Egyházmegye ifjúsága építőtáborát rendez július 3-5 között a kismányoki parókiaián. Céljuk az üresen álló lelkesültség rendbetétele és ifjúsági munka céljaira való átalakítása. Ugyanezen intervallum alatt Bonyhádon kántortanfolyam folyik míg az elmaradt konfirmándusok számára szervezett 2 hetes tanfolyam is egyidejűleg zajlik.

—bayer—

Szaktábor

Tehetséggondozás

A Tolna Megyei Pedagógiai Intézet 1989. július 3—11 között rendez meg az általános iskolai tanulók szaktáborát. A tábor lakóit a tanulmányi versenyeken kiemelkedően szereplő kisdiákokból verbuválták. Nem titkolt céljuk a tehetségek kiemelt segítése, úgy a dologi, mint a személyi feltételek oldaláról. A nebulók pályázatát prominens szakemberek bízták, míg helyszíni az impozáns Aponyi kastély (Lengyel Szakiskola) szolgált.

—bayer—

Udvardi Erzsébet kiállítása Mánfán

1989. július 2-án a Kaposvár—Pécs útvonal mellett, Mánfától 1 km-re — a Melegmáni völgyben bújó Árpád-kori templomban különleges élményben lehetett része azoknak, akik a hét végén Udvardi Erzsébet kiállításának megnyitójára a festői helyre látogattak.

A művész személyisége, képei, a helyszín, valamint a komlói Munkás Kórus együttesen olyan

harmóniát teremtettek, amelynek csak ritkán lehetünk részesei.

Udvardi Erzsébet — Munkácsy díjas, érdemes- és kiváló művész varázslatra képes, mint ez a közel másfélórás program résztvevőin szemmel látható volt.

Köszönet illeti mindezt Páll Lajost — Komló Város Művelődési Központjának igazgatóját — is, aki olyan odaadással álmolta és szervezte meg ezt a rendezvényt,

hogyan a több, mint tiszteletreméltó.

Udvardi Erzsébet „csábítása” mintegy öt évet vett igénybe. Minden látogató nevében csak köszönni lehet ezt a kitaratást.

A kiállítás 1989. szeptember 30-ig tart, s ezzel egyidejűleg Baján, — a művész szülővárosában — is megtekinthetők munkái.

TE.

Totónyeremény tájékoztató

A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság tájékoztatása szerint a Totó 26. játékhetére 5 727 744 darab szelvény érkezett be.

A nyeremények:
13 plusz kettő találatos szelvény 1 darab, nyereménye 5 453 894 forint, 13 találatos szelvény 2 darab, nyereményük egyenként 2 226 947

forint, 12 találatos szelvény 145 darab, nyereményük egyenként 30 717 forint, 11 találatos szelvény 2 307 darab, nyereményük egyenként 1 931 forint, 10 találatos szelvény 21 379 darab, nyereményük egyenként 312 forint. A közölt adatok nem véglegesek, a szelvények ellenőrzése még tart.

APRÓHIRDETÉS

Harkány, Terehegyi út 26. alatt 3 szoba komfortos családi ház 700 négyzetméter területtel állattartásra alkalmas melléképületekkel sürgősen eladó.

Pécsett, 2,5 szobás második emeleti erkélyes, szövetkezeti lakás a Fazekas Mihály utcában 1,3 millióért eladó. Érdeklődni: Akác u. 16.

Használt Pianinót keresek! Ajánlatokat „Pianinó” jellegre Tolna, Postán maradóra kérek.

DÁTUM

1989. július 4.

Nyári konyha

Zöldbab ételek

Zöldbabragu gombával

(arab recept)

Hozzávalók: 25 dkg zöldbab, 10 dkg étolaj, 15 dkg gomba, 1 egész fokhagyma, 15 dkg paradicsomszúrta (Aranyfácán) 1 evőkanál só, 1 káposztalevél erős csípős pirospaprika (pl.: chilli), 3—4 dl víz.

A megtisztított, hosszukás szeletekre vágott gombát és a péppé zúzott fokhagymát étolajban megpirítjuk. A megtisztított, felvagdalt zöldbabot vízben félig puhára pároljuk. Hozzáadjuk az olajjal együtt a pirított gombát, majd a paradicsomszúrta meg sózzuk és megpaprikázzuk. Puhára pároljuk, lehűtjük, és hidegen tálaljuk.

Zöldbab mímóza (francia étel)

Hozzávalók: 75 dkg zöldbab, 2 keménytojás, 6 evőkanál olaj, 1 citrom leve, só, törött bors.

A megtisztított, de egészben hagyott zöldbabot sós, főző vízbe tesszük, és 6—10 percig főzzük. A lecsöpögtetett babot sugar alakban kerek tálja rakjuk. A még langyos zöldbabra ráöntjük az ecettel, borssal összekevert olajat. A tojások fehérjét apróra vágjuk, a bab középebe tesszük, az összekevert tojássárgájával pedig beszórjuk. Diszítjük finomra vágott zöldpetrezselyemmel, vöröshagyma karikákkal is. Fogyasztható langyosan van hidegen.

Dán zöldbabsaláta

Hozzávalók: 25 dkg zöldbab, 20 dkg főtt burgonya, 10 dkg sonka, 1 hagyma, 1 evőkanál majonéz, 1 joghurt, egy fél citrom leve, só, bors, egy kávéskanál cukor, petrezselyemzöld.

A zöldbabot megfőzzük, de kézzel lehet megfőzni is. Ösz-

szekeverjük a karikára vágott, hámozott főtt burgonyával, a sonkával és az ugyancsak karikára vágott hagymával. Ráöntjük a majonézzal, a citrom levével, a sóval, borssal, cukorral összekevert joghurtot. A tetejét finomra vágott petrezselyemzöldjével díszítjük.

Zöldbabsaláta (magyar recept)

Hozzávalók: 250 g zöldbab, 250 g uborka, 250 g paradicsom, 1 hagyma, 1 citrom leve, 1 evőkanál olaj, fokhagyma, só, bors, petrezselyem.

A babot összevágjuk, és sós vízben puhára főzzük. Ha kihűlt elvegyítjük a hámozatlan, kockára vágott uborkával, a vékony szeletekre vágott, hámozott paradicsommal és a karikára vágott hagymával. Az öntet úgy készül, hogy a citrom levét elkeverjük a sóval szétgyömökötött fokhagymával vagy a fokhagymás sóval, az olajjal, borssal, petrezselyemzölddel, és összevegyítjük a zöldfélékkel.

Zöldbabsaláta más módon

(saját recept)

Hozzávalók, tetszés szerinti mennyiségű zöldbab, 2—3 főtt tojás, 10—20 dkg parizer vagy sonka.
A puhára főtt zöldbab levéből ecettel, kevés cukorral, kevés borssal, pici cukorral salátát készítenek.

Az előzőleg összevágott (hosszúkás darabokra vágjuk) zöldbabot összekeverjük a kockára vágott sonkával vagy parizerrel, az ugyancsak kockára vágott főtt tojással, ráöntjük a salátát, 1—2 órára hűtőbe tesszük, hogy az ízek jól összeérjenek.

Kossuth rádió

8.20: Hogy tetszik lenni? 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00—11.00: Napközben. 11.00: Irodalmi világlátás. 11.36: Hét széklet évtized. 12.45: Világhírlap. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.10: Magyarán szólva. 14.30: Dzsesszelődiák. 15.00: Kapcsoljuk a nyíregyházi stúdiót... A sejt élete. 15.20: Rossini-művek fúvósok előadásában. 15.39: Búváry Livia népdalfelvételeiből. 16.00: Tizenhat óra. 16.10: Szívesen hallgatunk... 17.00: AIDS Világkongresszus Monteráiban. 17.30: Beszélni nehéz. 17.45: A Szabó család. 19.15: Boldog születésnapot! Az ünnepe: Hofi Géza. 20.15: Lakás — helyzetek. Irányítás — váltás. 20.45: Operabérlés. Csajkovszkij: Anyegin. 21.45: Szülőföldem: Szigetköz. Timaffy László néprajztudóssal beszélget Perjés Klára. 22.00: Hírvilág. 22.30: Gyöngyösi Zoltán fuvalázik, Fábian Márta és Szakály Ágnes cimbalmozik. kb. 23.30: Monteverdi madrigálok.

Petőfi rádió

8.05: Kölyökrádió. 8.51: A királykisasszony cipője. Benedek Elek meséje rádióra alkalmazva. 9.05: Népdalkörök pódiuma. 9.30: Sportvilág. 9.40—11.00: Rivaldafényben. 11.05: Világújság. 11.10: Térkép és útravaló. 11.30: Balatonrádió. 12.10: Nóták. 13.05: A vakondárkány. Simai Mihály meséjéteka. 14.00: Honnan jöttél, pajtás? Kovács Béla előadóművész cigányműsora. 15.05: Könyvről — könyvről. 15.15—17.30: Csúsforgalom. 17.05—21.00: Nyáriidő. benne: 17.05: A Csúsforgalom folytatása. 17.30: Kamasz-penz. 18.30: Pop-regiszter. 19.30: Talpalál. 20.00—20.50: Farkas-mese avagy Hobo-jubileum. Zenesz beszélgetés a világról Földes Lászlóval. 21.08: Húsz év múlva. 21.27: Slágerről — slágerre. Külföldi újdonságok. 22.06: Rólunk van szó! 22.09: Rádiójáték-Szín. Krúdy Gyula két egyfelvonásosa. — A kártya. — Kárpáti kaland. 23.15:

Rádió, televízió

A dzsessz története. 23.55—0.14: A Mandolini Napoletani együttes játszik.

Bartók rádió

9.08: Szimfonikus zene. 10.43: Híres zongorás triók. 12.05: Vivaldi: Örjögő Loránd. Háromfelvonásos opera. 13.05: Rockzene CD-n. 13.50: Muzsikáról versben, prózában. 14.21: Zene-kari muzsika. 15.20: Bioritmus. 15.40: Magyar zeneszerzők. 16.17: Operarészletek. 17.30: Újdonságainkból. 17.57: X. Europa Cantat — Pécs 1989. 18.30: A Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsora. 19.05: A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora. 19.35: A Hágai Rezidencia Zenekar és a Bécsi Zenebarátok kórusának Mozart-hangversenye a linzi Szent Fülöp templomban. 20.47: Alternatív diszkó. 21.25: Gyufacímkek és gramofonlemezek. 21.45: Világhírű előadóművészek felvételeiből.

TV1

9.00: Képzőművészet. 9.05: Tévétorna nyugdíjasoknak. 9.10: Arany. Olasz dokumentumfilm-sorozat. 9.50: Panoráma. 10.35: Mozgó. 10.45: Képzőművészet. 16.50: Hírek. 16.55: Pannon Krónika. 17.05: Hírek német nyelven. A Pécsi Körzeti Stúdió műsora. 17.10: A Pécsi Körzeti Stúdió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi magazinja. 17.40: RTV Községszolgálat. 17.45: A kegyelmes úr számjegyéje. Szovjet tévéfilmsorozat. 19.00: Műsorajánlat. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.25: Közlemények. Műsorajánlat. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: A klinika. NSZK tévéfilmsorozat. 20.50: Reklám. 20.55: Stúdió '89. 21.40: Az animáció mesterei. Angol dokumentumfilm-sorozat. 22.10: A csarodai templom. Rövidfilm. 22.25: Híradó 3.

TV2

17.25: Képzőművészet. 17.35: TV2. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.49: Mozaik. 19.00: Boldog hazatérést, elvtárs. Görög film. Feliratás.

20.23: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Meghökkenő mesék. Angol tévéfilmsorozat. 21.56: TV2. 22.00: Szimulán. Kb. 22.45: TV2. Napzárta.

Sky Channel

6.30: Üzleti hírek. 7.00: DJ Ka Show. 9.30: Panel Pot Pourri. 11.00: Sullivanék. Filmsorozat. 11.30: Skykrónika. 12.30: Gond-fórum. 13.00: Egy másik világ. Amerikai filmsorozat. 13.55: Landscape Channel. 14.50: Változó világ. Filmsorozat. 15.45: Szeretni. Filmsorozat. 16.15: The Lucy Show. 16.45: Pindurkák. Rajzfilmsorozat. 17.00: Visszaszámlálás. 18.00: Eurosport. 01.30: Landscape Channel.

Super Channel

7.00: Hírek. 7.10: Időjárás. 7.15: Üzleti hírek. 7.45: Hírek. 7.55: Időjárás. 8.00: Egyveleg. 15.30: Nino Fireto zenés műsora. 16.30: Forró drót. 18.30: Tracking. 19.30: Richard Diamond. Bűnügyi sorozat. 20.00: Sportműsor. 21.50: Világhíradó, időjárás. 22.00: Amerikai profi kosárlabda. 00.00: Hírek, időjárás. Egyveleg.

TV5

16.05: Nyári variété. 17.05: Újvilág. 18.05: Hírek, időjárás. 18.10: Pihenőd. 18.30: Álomváltók. Gyermekműsor. 19.00: Számok és betűk. 19.30: Harmincmillió barát. 20.00: A nagy sakktábla. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Időjárás. 22.35: Filmklub. Égő csipkebokor. 23.50: Esély a daloknak. 00.30: Csillag papíros. 01.00: Műsorzárás.

SAT1

6.00: Jó reggel a SAT1-gyel! 9.00: Hírek, időjárás. 9.05: Műsorelőzetes. 9.10: Lassie. 9.35: Pixi az égi kakukkfészekben. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: Közkórház. 10.50: Ötletek a háztartáshoz. 11.00: Hírek, időjárás. 11.05: A Práterben újra virágznak a fák. Oszták filmvígjáték. 13.00: Tévétűzés. 14.00: Horoszkóp, műsorelőzetes. 14.05: Kimba, a fehér oroszlán. 14.30: Lassie. 14.55: Az aranylövés.

15.05: Közkórház. 15.50: Ötletek természetbarátoknak. 16.00: Pat és Patáchon. Dán vígjátéksorozat. 16.25: Az aranylövés. 16.35: Bonanza. Western-sorozat. 17.35: Hírek, időjárás. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Világúr — Az ember a csillagokat akarja. Minisorozat. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerek. 19.30: Cannon. Bűnügyi sorozat. 20.25: Időjárás. 20.30: Különleges osztály. Ausztrál bűnügyi sorozat. 21.25: Hírek. 21.30: Tessék mondani, merre van a front? Amerikai filmvígjáték. 23.10: Hírek, sport, időjárás. 23.20: Árulás Belfastban. Amerikai film. 01.20: Műsorelőzetes.

Jugoszláv televízió

1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: Hírek. 8.20: Tv-naptár. 8.30: Gyermekműsor. 9.00: Nyári program. 11.30: Makszim: Jugoszlávia katonai tartalékos parancsnokainak 19. találkozójának befejező ünnepsége — közvetítés. 12.30: Nyári program. 15.00: Oktatóműsor. 15.30: Hírek. 15.40: Rádás program. Éjszakai műsor ism. 16.30: Magyar híradó. 17.45: Hírek. 17.55: Tv-naptár. 18.05: Számok és betűk. 18.25: Tudományos program. 19.10: Időjárás. 19.13: Hírek külföldi turistáknak. 19.18: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló I. Tudósítás a Harcos Napja alkalmából. A mai sport. 20.20: Lotóhúzás. 20.25: A király végjátéka. Jugoszláv játékfilm. 22.00: Tv-napló II. 22.20: Kapcsolásos magazin. 23.20: Rádás program. Éjszakai műsor. Hírek turistáknak. 01.20: Hírek. 01.25: A szerdai műsor ismertetése.

2. műsor: 19.30: Tv-napló. 20.00: Komolyzenei műsor. 20.45: Hírek. 20.50: Külföldi dokumentum-sorozat. 21.35: Szórakoztató kedd. 23.05: A szerdai műsor ismertetése.

A Sky Channel, a Super Channel, a TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

Rikkancsok kerestetnek!

*A Dátum szerkesztősége
felvételre keres rikkancsokat.*

*Kereseti lehetőség:
minden eladott 100 db Dátum után 180 forint.*

*Terjesztési terület
Tolna, Baranya, Somogy,
Fejér és Zala megye,
valamint Baja és Budapest városa.*

*Elsősorban diákok jelentkezését várjuk,
személyesen, vagy névvel,
címmel ellátott levélben.*

Megrendelés

Megrendelem
a DÁTUM c. napilapot

...példányban 1989.....-tól.

Vállalom, hogy az előfizetési díjat a
nálam jelentkező postai
kézbesítőnek kiegyenlítem.

Név:

Lakcím:

Kérjük, hogy a megrendelőlapot — bérmentesítés
nélkül — juttassa el a legközelebbi postahivatalba
vagy postaládába.

KONZUM
ÁRUHÁZ

Pécs, Kossuth tér

ajánlatai:

Zsírsegevény sonkakonzerv (2270 g) 588,— Ft-ért, Sonkakonzerv (458 g) 156,— Ft-ért. Turista sonkakonzerv (907 g) 288,— Ft-ért, Bledine francia csokoládés bébiétel (300 g) 62,— Ft-ért, Bledine üdítőitalok narancs, eper és vegyesízben 23,90 Ft-ért. Kosily babakrém és fürdető 50,— Ft-os REKLÁMÁRON. — Levis vászon farmernadrág 1260,— Ft-ért, — Levis ing 1050,— Ft-ért, „ACID” feliratos gyermek pólók 159,— Ft-ért, férfiaknak kempingnadrág 50,— Ft-ért. — Gyermek melegítők 490,— Ft helyett 380,— Ft-ért, valamint 530,— Ft helyett 450,— Ft-ért. „Tosca” rádió erősítő 8530,— Ft helyett 4990,— Ft-ért. „Lami-Slem” HI-FI torony 27 000,— Ft helyett 15 900,— Ft-ért.

Hirdessen

a DÁTUMban!

Négy megyében és Budapesten olvashatják
adás-vételi, családi és más jellegű apróhirdetéseit.

Magánszemélyek, kisvállalkozók, szervezetek, vállalatok részére
nagyon előnyös a DÁTUM, mert három napon belül
megjelentetjük hirdetéseiket, melyeket a Magyar Hirdető
Tolna, Somogy, Baranya és Fejér megyei kirendeltségein,
vagy Budapesten adhatnak fel.

*Első a DÁTUM, kettőn áll a vásár, három az átfutási nap,
négy a megye, ahol terjesztjük hirdetéseiket. Plusz Budapest!*

Az árhivatal ártá(t)lan?

Július 1-én, múlt szombaton és 3-án, hétfőn a fogyasztási cikkek, elsősorban az élelmiszerek, vegyiáruk és dohánytermékek, továbbá jó néhány importáru széles körében jelentős áremelésekre került sor. Mivel kizárólag olyan áremelésekről van szó, amelyek szabadárú cikkekre vonatkoznak, és a legtöbb esetben még az előzetes bejelentési kötelezettség sem vonatkozik az azokat gyártókra és forgalmazókra, hivatalos lista sem készült.

A kereskedelmi hálózatban eltérő mértékben emelték az árakat, így az egyes termékeknek akár több forintnyi eltérés is jelentkezhet az üzletekben, áruházakban.

A mostani áremeléseket Lakatos József, az Országos Árhivatal fősztályvezetője így jellemezte: a kormány ez évre 15 százalékos áremeléssel számolt, s ez bárhol a világon azt jelenti, hogy főleg a szabadárú cikkek körében rendszeresen, jelentősen és széles körben emelkednek a fogyasztói árak. Kivétel nélkül vállalati indíttatású áremelésekről van szó. Bár ezek a termékek a szabad árfórmába tartoznak, nem tagadható, hogy az Árhivatal jó részük-ről tudott, s igyekezett az áremelések időpontját befolyásolni. A kormány egyik közelmúltbeli ülése után kiadott közlemény szerint a fehérré, a műtrágya és az energia ára az idén nem változik a termelők számára, így központi áremelésre sem kerül sor. Ugyanakkor a szabadárú cikkek körében sor kerül áremelésekre az év során.

Szalonsör helyett autószalon

A pécsi Olimpia Bárban

A pécsiek azt mondják, hogy az Olimpia étterem bájáról a hangos szó, sőt szóváltás, előbb „ugrik be”, mint egy exkluzív autószalon. Így volt ez eddig.

A nagy fordulatnak 1989. június 1-én, kellemes délelőtti napsütésben lehettek tanúi azok az érdeklődők, akik elfogadták a Garancia Szövetkezet meghívását az ország első opel-szalonzárára.

Komáromi István a szövetkezet elnöke az NSZK-beli Grotefeld cég képviselőinek társaságában köszöntötte a résztvevőket, s majd arról adott tájékoztatást, hogy szövetkezetük már évek óta foglalkozik nyugati személygépkocsik konvertibilis valutáért történő értékesítésével.

A Garancia Szövetkezet és a Grotefeld cég együttműködéséhez kapcsolódott a Vendéglátó Vállalat, amelynek eredményeképpen az eddig éjszakai életéről ismert pécsi bár júliustól kulturált autókereskedésnek, autókalkatrész- illetve autófelszerelési cikkek vásárlásának ad otthont.

Az opel típus kiválasztásánál az játszott szerepet, hogy a szövetkezet által végzett tesztelés szerint Magyarországon ez a legszeretettebb típus. Az elnök azt is elmondta, hogy a potenciális vásárlók minden rétegének igényeit szeretnék kielégíteni, ezért használt, de akár új gépkocsik értékesítését is lebonyolítják.

Kedvében akarnak jámi a vevőknek, forintért biztosítják a szükséges alkatrészeket, szavatosságot vállalnak a beszerzés és a javítás terén is ügyfeleikkel szemben.

A bensőséges hangulatú megnyitón Komáromi István felaján-

lotta, hogy a szalon működésével kapcsolatos bármely kérdésben munkatársaival készséggel állnak az érdeklődők rendelkezésére akár telefonon is, a 10-262, 10-361, 12-078-as számokon.

TE.

Holnapi számunkból megtudhatják,

hogy ki akarta

a magyar mezőgazdaságot dániai színvonalra emelni.

Halálos balesetek

Az elmúlt hét végén az országban összesen 187 olyan közúti közlekedési baleset történt, amelyek sérültjei voltak. Ezek közül 11 halálos kimenetelű, 82 súlyos és 94 könnyű sérüléssel volt.

Budapesten az 50-es számú főúton Takács Mária 20 éves eladó, alsónémedi lakos egy kölcsönként személygépkocsival egy útmenti fának ütközött. A gépkocsi utasa, Takács Károlyné 47 éves szakszervezeti tag, alsónémedi lakos a helyszínen meghalt, egy másik utas pedig életveszélyes sérülést szenvedett. A vizsgálat eddigi megállapítása szerint Takács Mária

a gépkocsit nem az út- és látási viszonyoknak megfelelő sebességgel vezette.

A Fejér megyei Gárdonyban egy fényosorópóval ellátott vasúti átjáróba Gyalus Sándor 23 éves gépkocsivezető, perkáti lakos egy személygépkocsival egy postavonatnak ütközött. Gyalus és utasa, Németh Teréz 19 éves foglalkozás nélküli, perkáti lakos a helyszínen meghalt, másik három utasa pedig könnyű sérülést szenvedett. Gyalus a fényosorópó tilos jelzése ellenére hajtott a sínekre. A rendőrség folytatja az ügy vizsgálatát. (MTI)

Folytatódik a meleg, nyári idő

Kedden többször megnövekvő felhőzetből főként nyugaton, délnyugaton várható eső, zivatar. A keleti, északkeleti szél gyakran

lesz élénk. A legmagasabb nappali hőmérséklet kedden általában 25, 30 fok között, nyugaton 22 fok körül alakul.

A mérnök védjeggyel mérettetik

Június 26-án a budapesti Geodéziai és Térképészeti Vállalat tanácstermében megalakult a Mérnöki Kamara földmérők és térképészek tagozata. 1. A tagozat célja: a mérnöki alkotó-

munka társadalmi megismertetése és elismertetése. 2. A mérnöki tevékenység igénybe vevőinek minőségileg és etikailag kifogástalan szolgáltatásnak biztosítása. 3. A tagozat feladatának te-

kinti azt, hogy a Mérnöki Kamara tagja cím jogos viseléséért védjeggyel, amely szakmai rangot és garanciát jelent, bárhol és bárkinek dolgozik a kamara tagja (OS)

Megkezdődött a 17. Országos Honismereti Akadémia

„Mozgalmunk mindig is a tizenötmillió magyarországi volt...”

A XVII. Országos Honismereti Akadémia tegnap reggel kezdődött meg Szekszárdon. A Hazafias Népfront keretében működő honismereti mozgalom évente szervezi meg országos összejövetelét azok számára, akik állampolgári kötelességüknek érzik múltunk emlékeinek megőrzését.

Varjas János, a HNF Tolna megyei titkára elnökölt a nyitóünnepségen, melynek első eseményeként dr. Kanyar József, a HNF Országos Honismereti Bizottság elnöke emlékeztette

a hallgatóságot arra, hogy az Akadémia évről évre nemzeti sorskérdéseinket tűzi napirendre. Az idein a Kárpát-medence népeinek történelméről tanácskoznak.

— A mostani összejövetelnek különös hangsúlyt ad — mondta —, hogy egy sorsfordulónak is tekinthető temetés után kerül megrendezésre, mely hazánk és Európa történelmébe emelte '56 népfelkelését és forradalmát.

— Közismert — folytatta dr. Kanyar József beszédét —,

hogy mozgalmunk mindig is a tizenötmillió magyarországi volt határainkon innen és túl, ezért tűztük napirendre a „Magyarország helye Európához” című előadást, valamint a településmozgalmak és népmozgások XVII—XIX. századi történelmét.

Noha Európa lakóházában nemzetünknek nagyon hamar meg kellett tanulnia a beilleszkedés törvényét, történelmi határaink között, ám a huszadik század harmadik és negyedik évtizedében a nagyhatalmak már fölszámolták a történelmi Magyarországot. Ekkor került hazánk a kisantant szorításába, mely azóta is a bronzként veszik körül minket. Következésképpen annak, hogy nemcsak az első világháború utáni békekötések követtek el otromba nép- és nemzetellenes igazságtalanságokat, hanem még a negyvenhetes párizsi békekötések is sértő döntéseket hoztak az etnikai elvek ellen. Hiszen közismertté vált az a tény, hogy a Szovjetunió is azért adta vissza Erdélyt Romániának, mert azt saját érdekszférájába tartozó országnak tekintette, Magyarországot pedig bizonytalan állapotban lévőnek.

Remélem — fűzte tovább dr. Kanyar József —, hogy az

anyanemzet felelősségével tudunk majd tanácskozni arról, hogy az európai biztonság és együttműködés záróokmányában említett nemzeti kisebbségek és regionális kultúrák érvényesülésével miként segíthetjük véglegesen elszigetelni az emberi és az etnikai jogokat semmibe vevő államok gyűlölködő acsarkodását.

Ám kívánatos, hogy e tájban több legyen az államférfi is, mint a politikus. A politikus ugyanis — mint azt a nagy történész-államférfi Winston Churchill mondta —, mindig csak a következő választásokra koncentrál, míg az államférfi a következő nemzedékre. Az is bizakodással tölthet el bennünket, hogy az új művelődési miniszter Trianon óta először a kormányzati politika szintjére tudta emelni a kisebbségek ügyét az elmúlt napokban. S talán idézhetném a Szovjetunió államelnökének a nemzeti kérdések miatti aggodalmát is, amely szombat este hangzott el Moszkvában: „A jelen és a jövő előtti felelősség tudatában mindent meg kell tennünk, hogy a barátság, és az együttműködés alapján megoldjuk a felgyülemlett nemzetiségi problémá-

kat, mindannyiunk érdekeinek megfelelően.”

És ha ma még nincs egyértelmű időszersűsége a határkiigazításoknak, a határainkon kívül élő magyarsággal való törődésnek azonban igen, legalábbis a honismereti mozgalom számára, nemzetiségi tudatunk erősítése érdekében. Ezért kívánatos az is, hogy az Erdélyi Magyarok Szövetségével a kárpátaljai és a felvidéki szövetségekkel is hatékony kapcsolatot tudjunk kiépíteni — fejezte be dr. Kanyar József.

A következőkben Tamás Ádám, a Megyei Tanács elnöke mutatta be röviden Tolna mozgalmas történelmét és mai helyzetét, majd Huszár István a HNF elnök-főtükára többek között a következőket mondot-

ta a honismereti mozgalom jelentőségéről szólva: „...a meg nem ismert múlt elveszett múlt, s akinek múltja nincs, annak jövője sincs”.

A megnyitóünnepség utolsó aktusaként tartotta meg Pozsgay Imre államminiszter nagy érdeklődéssel várt előadását „A magyarság helye Európában” címmel, melynek szövegét holnapi számunkban olvashatják.

Ezzel vette kezdetét az egész héten át, péntekig tartó rendezvény sorozat, amely során sok érdekes előadás hangzik majd el, s a vendégek, küldöttek ismerkedhetnek Tolna megye helytörténeti emlékeivel, de jelenével is.

(Wagner)

A Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt. napilapja. Főszerkesztő Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Czákó Sándor és dr. Tötös Gábor. Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs) és Vig József (Torontó). Munkatársak: Bálint György, dr. Böröcz István, Gadó György, Kapfinger András, Gyórfy Árpád, Mátyás Mária, Mészáros Tamás, Tamási János, dr. Tóth Edit, Veress Éva, V. Horváth Mária, Wágner Dezső. Kiadja a Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt. Felelős kiadó: Földi István ügyvezető igazgató. Szédes és tördelés: Babits Kiadó. Felelős vezető: dr. Károly István. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 16-277. Nyomja a Szekszárdi Nyomda Vállalat. Szekszárd, Széchenyi u. 46. Tel.: 11-422. Felelős vezető: Benizs Sándor igazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkiadó postahivatalnál, a kézbesítőnél, a Postai hírlapüzleteiben és a hírlapelőfizetési és lapellátási irodáknál (HELIK). Budapest XIII., Lehel u. 10/A. 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIK 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámmal. Előfizetési díj egy hónapra 115,- Ft, negyedévre 345,- Ft, fél évre 690,- Ft, egy évre 1.380,- Ft. Indexszám: III/PNL/31/TO/1989 ISSN szám: 0864-9170